

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Σχολή Επιστημών του Ανθρώπου

Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Δίκες των Δωσιλόγων

Εξερευνώντας, αναζητώντας και αποκαλύπτοντας τις σκοτεινές πτυχές του
δωσιλογισμού στον Βόλο 1945-1947

Αργυρώ Γεωργίου

Επιβλέπων καθηγητής: Πολυμέρης Βόγλης

Βόλος 2017

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 16157/1
Ημερ. Εισ.: 23-05-2017
Δωρεά: Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΙΑΚΑ
2017
ΓΕΩ

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	3
Εισαγωγή.....	4
1. Οι δίκες του 1945.....	14
1.1 Τα ονόματα των δωσιλόγων του 1945.....	25
2. Οι δίκες του 1946.....	27
2.1 Τα ονόματα των δωσιλόγων του 1946.....	60
3. Οι δίκες του 1947.....	66
3.1 Τα ονόματα των δωσιλόγων του 1947.....	73
Συμπεράσματα.....	76
Βιβλιογραφία.....	78

Πρόλογος

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί μια πρώτη έρευνα στο αρχειακό υλικό των Γενικών Αρχείων του Κράτους του νομού Μαγνησίας σχετικά με το Ειδικό Δικαστήριο Δωσιλόγων του Πρωτοδικείου Βόλου, το οποίο περιλαμβάνει τα πρακτικά συνεδριάσεων και τις αποφάσεις του Δικαστηρίου αυτού. Οι δίκες καλύπτουν τη χρονική περίοδο από 23 Οκτωβρίου 1945 μέχρι 25 Σεπτεμβρίου 1953 και χωρίζονται σε τρεις τόμους. Η δική μου έρευνα θα εστιάσει στον πρώτο τόμο που αφορά τη χρονική περίοδο 1945-1947. Στόχος είναι να γίνει μια πλήρης καταγραφή των ατόμων που κατηγορούνταν, ότι συνεργάστηκαν με τις Αρχές Κατοχής, τα εγκλήματα που διέπραξαν, τις μαρτυρίες των μαρτύρων κατηγορίας αλλά και τις τελικές αποφάσεις του δικαστηρίου ως προς την τιμωρία ή μη των κατηγορουμένων. Η περιγραφή των δικών έχει γίνει ανά έτος, ώστε να μπορεί ο κάθε ένας να αντιλαμβάνεται τις διάφορες αλλαγές που προκύπτουν, ως προς τις μαρτυρίες, τις ανακοπές και τις ποινές. Προσπάθησα να μεταφέρω τα γεγονότα που ακούστηκαν στο δικαστήριο όσο πιο αντικειμενικά μπορούσα, καθώς διαβάζοντας κανείς τις μαρτυρίες διακατέχεται από ένα αίσθημα αγανάκτησης, ντροπής και θυμού για όλα όσα συνέβησαν εκείνη την περίοδο από Έλληνες συμπολίτες μας. Εύχομαι και θέλω να πιστεύω ότι οι έρευνα θα συνεχιστεί και πολλά ακόμα στοιχεία από εκείνη την περίοδο θα αρχίσουν να βγαίνουν στην επιφάνεια και να μην θεωρούνται πλέον ταμπού.

Θα ήθελα και από τη θέση αυτή να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου στον καθηγητή μου, κ. Πολυμέρη Βόγλη, για τις υποδείξεις, τις διορθώσεις και την κατανόησή του. Επίσης θερμά ευχαριστώ και την κα. Ρίκα Μπενβενίστε που δέχτηκε με μεγάλη προθυμία να συνεργαστεί μαζί μου.

Εισαγωγή

Στο τέλος του 1941 το μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης βρισκόταν κάτω από τη Γερμανική κατοχή. Στους πρώτους κιόλας μήνες γίνεται αντιληπτό η αυξανόμενη συνεργασία των κατεχόμενων χωρών με τους κατακτητές. Η συνεργασία ήταν προϊόν μια συνήθης πρακτικής των Γερμανών, οι οποίοι προσπαθούσαν μέσα από κοινωνικές, ιδεολογικές και πολιτικές πρακτικές να προσεγγίσουν τους ανθρώπους και να τους οδηγήσουν προς αυτούς παρέχοντάς τους στήριξη.

Η ισχυρή ναζιστική ιδεολογία που είχε διεισδύσει ήδη από τον Μεσοπόλεμο σε πολλά ευρωπαϊκά κράτη, αποτέλεσε βάση πάνω στην οποία στηρίχτηκε η Γερμανία, καθώς είχε καταφέρει να προσελκύσει αρκετούς οπαδούς. Η πολιτική της στηριζόταν πάνω σε εθνικιστικές, αντικομμουνιστικές, και αντισημιτικές απόψεις και πεποιθήσεις, οι οποίες έβρισκαν αντίκρισμα μέσα στην κοινωνία.

Αυτό που παρατηρείται είναι ότι σε πολλές χώρες υπήρχαν άνθρωποι που συνεργάστηκαν με τους κατακτητές, είτε γιατί πίστευαν στην εκπλήρωση των εθνικών τους βλέψεων και επιδιώξεων, είτε λόγω του φόβου της γερμανικής προέλασης που οδήγησε πολλούς στη συνεργασία, ως μέσο επιβίωσης μπροστά στη φαινομενικά σίγουρη επικράτηση της γερμανικής εισβολής.

Τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα η συνεργασία των πληθυσμών των κατεχόμενων χωρών με τους κατακτητές, δεν στηριζόταν μόνο στην πολιτική επικράτηση φιλικών καθεστώτων ή στις οικονομικές διευκολύνσεις για την διεξαγωγή του πολέμου αλλά και στην δημιουργία και συγκρότηση ένοπλων τμημάτων από ανθρώπους των κατεχόμενων χωρών, τα οποία θα βοηθούσαν στη διασφάλιση της τάξης.

Αμέσως μετά τη λήξη του πολέμου σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπου το φαινόμενο συνεργασίας είχε λάβει εκρηκτικές διαστάσεις, οι σύμμαχοι αποφάσισαν να θέσουν το 1943 τα θεμέλια για την τιμωρία των συνεργασθέντων ή κατά υπόνοια συνεργασθέντων με τον εχθρό, με την δημιουργία Ειδικών Δικαστηρίων. Όλες οι χώρες εφάρμοσαν μορφές εσωτερικής πολιτικής δικαιοσύνης προκειμένου να τιμωρήσουν τους ντόπιους συνεργούς στα ναζιστικά εγκλήματα. Η νομοθεσία της «Ελεύθερης Γαλλίας» κατά το 1943-1944 αποτέλεσε το πρότυπο πάνω στο οποίο βασίστηκαν αρκετές χώρες για να δημιουργήσουν και να εφαρμόσουν τους νόμους. Οι

δικαστικές και διοικητικές διώξεις πραγματοποιήθηκαν με όρους και διαδικασίες που παρουσίαζαν πολλά κοινά στοιχεία, καθώς στηρίχτηκαν όλες σε έκτακτους νόμους που ψηφίστηκαν κατά την Απελευθέρωση, όριζαν αναδρομικά τα εγκλήματα συνεργασίας με τον εχθρό και ανέθεταν την εκδίκαση τους σε Ειδικά Δικαστήρια που δημιουργήθηκαν. Στις περισσότερες περιπτώσεις η αρμοδιότητα συγκρότησης τους ανατέθηκε σε μεικτά στρατιωτικά και ποινικά δικαστήρια. Έτσι στοχοποιήθηκαν και μέλη της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας αλλά και οι απλοί πολίτες για τη συνεργασία τους με τον κατακτητή κατά τη διάρκεια της ξένης κατοχής.¹

Η δικαιοσύνη λοιπόν καλούνταν να εκπληρώσει την επιθυμία του απλού λαού για δίκαιη και παραδειγματική τιμωρία όσων συνεργάστηκαν με τον κατακτητή, θέτοντας έτσι ένα τέλος στις εξωδικαστικές εκκαθαρίσεις των κινημάτων αντίστασης και αποκαθιστώντας με αυτόν τον τρόπο την κρατική έννομη βία.

Οι νέες μορφές δικαιοσύνης δημιουργήθηκαν τα έτη 1944-1945 από όλες σχεδόν τις χώρες με την δημιουργία κυβερνήσεων συνεργασίας. Μάλιστα εκτός από τις δικαστικές μορφές τιμωρίας έγιναν και μαζικές απελάσεις πληθυσμών κυρίως στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, ως ένα είδος συλλογικής τιμωρίας.²

Δημιουργήθηκαν λοιπόν διάφορες εθνικές νομοθεσίες που προέβλεπαν μια περίπλοκη κλιμάκωση των ποινών αναλόγως με τα εγκλήματα που δικάζονταν. Οι ποινές ξεκινούσαν από την πολιτική τιμωρία της εθνικής αναξιοτήτας ή μικρές ποινές φυλάκισης έως την δέσμευση περιουσιών, τα ισόβια δεσμά και τις θανατικές καταδίκες- οι οποίες ασκήθηκαν μόνο κατά τους πρώτους μήνες της Απελευθέρωσης. Τέλος εφαρμόστηκαν και απομακρύνσεις από δημόσιους φορείς όπως και η απαγόρευση άσκησης επαγγέλματος.³

Ωστόσο το 1950 οι συμμαχικές χώρες κήρυξαν το τέλος της κατάστασης του πολέμου με την Γερμανία και έτσι χορηγήθηκε παντού αμνηστία ή ψηφίστηκαν νομοθετικές πράξεις που προέβλεπαν την παύση των διώξεων για συνεργασία με τον εχθρό.⁴

Ερχόμενοι τώρα στο εσωτερικό της Ελλάδας και πριν αναλύσουμε το νομοθετικό πλαίσιο πάνω στο οποίο βασίστηκαν οι δίκες των δωσιλόγων, θα ήθελα να κάνω μια μικρή ιστορική αναδρομή στα γεγονότα που οδήγησαν στη δημιουργία και τη δράση τους.

¹ Δημήτρης Κουσουρής, *Δίκες Δωσιλόγων 1944-1949*, σελ. 40-44

² Δημήτρης Κουσουρής, *ό.π.*, σελ. 44-45

³ Δημήτρης Κουσουρής, *ό.π.*, σελ. 46

⁴ Δημήτρης Κουσουρής, *ό.π.*, σελ. 46-47

Στις 20 Απριλίου του 1941 ο στρατηγός Τσολάκογλου συνθηκολογεί με τους κατακτητές και διορίζεται από τις γερμανικές αρχές κατοχής πρωθυπουργός της Ελλάδας, από τις 30 Απριλίου έως τον Νοέμβριο του 1942. Το διάστημα αυτό ο Τσολάκογλου πρόσφερε με μεγάλη προθυμία τις υπηρεσίες του στον εχθρό, ωστόσο η αδυναμία του να αντιμετωπίσει τόσο το πρόβλημα της επισιτιστικής κρίσης, όσο και να ασκεί έλεγχο στην ύπαιθρο, όπου οι αντάρτες είχαν τον πλήρη έλεγχο, οδήγησαν τις κατοχικές αρχές στην αντικατάστασή του. Στις 2 Νοεμβρίου ο Τσολάκογλου παραιτείται και αναλαμβάνει πρωθυπουργός ο αντιπρόεδρος της πρώτης κατοχικής κυβέρνησης Κωνσταντίνος Λογοθετόπουλος. Γρήγορα ωστόσο πραγματοποιήθηκε και η δική του αντικατάσταση παίρνοντας τη θέση του ο Ιωάννης Ράλλης, στις 7 Απριλίου 1943.⁵

Ο Ιωάννης Ράλλης ήταν από τους ανθρώπους που πίστευαν σθεναρά στη μελλοντική νίκη των Συμμάχων. Ωστόσο φοβούμενος την μεγάλη απήχηση που είχε το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στο λαό, πίστευε ότι θα μπορούσαν να υπάρξουν και ανεπιθύμητες εξελίξεις. Τόνιζε λοιπόν ότι μόνο με τη συσπείρωση όλων των εθνικών δυνάμεων θα μπορούσε να αποτραπεί η επικράτηση των κομμουνιστών μέχρι την αποβίβαση των Συμμαχικών Δυνάμεων. Έτσι με την αποδοχή των Βρετανών και με την τελική συγκατάθεση των Γερμανών, ο Ράλλης δημιούργησε τα Τάγματα Ασφαλείας.⁶ Στις 15 Ιουνίου 1943 δημοσιεύτηκε ένα διάταγμα σύμφωνα με το οποίο είχε αποφασιστεί η δημιουργία 4 ταγμάτων στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη⁷ αλλά και μία νομοθετική πράξη επέκτασης των Ταγμάτων Ασφαλείας και στη επαρχία τον Φεβρουάριο του 1944.⁸

Η Ελλάδα λοιπόν είχε να αντιμετωπίσει τέτοιου είδους φαινόμενα, τα οποία προκάλεσαν την οργή, την αγανάκτηση και το μίσος των Ελλήνων πολιτών προς αυτούς. Οι δωσίλογοι ξεκινούσαν από τα ψηλά με τους κατοχικούς πρωθυπουργούς και τελείωναν με τους μικρούς ταγματασφαλίτες.

Η Θεσσαλία ήρθε και αυτή αντιμέτωπη με το φαινόμενο του δωσιλογισμού. Πιο συγκεκριμένα στον Βόλο δημιουργήθηκαν τρεις ένοπλες εθνικιστικές οργανώσεις που προκάλεσαν μεγάλα δεινά και χάθηκε αρκετός κόσμος εξαιτίας αυτών και όσων συνεργάστηκαν με αυτούς. Οι οργανώσεις εμφανίστηκαν και έδρασαν σε όλη τη Θεσσαλία, από τις αρχές Απριλίου έως τον Σεπτέμβριο του 1944 και ήταν οι εξής: Εθνικός Αγροτικός Σύνδεσμος Αντικομμουνιστικής

⁵ Δημήτρης Κουσουρής, ό.π., σελ. 52-62

⁶ Χάγκεν Φλάισερ, *Ο Δωσιλογισμός*, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, σελ. 45 και Δ. Κουσουρής, ό.π., σελ.63

⁷ ΦΕΚ, Ν.260, Α-180, 15-4-1943

⁸ ΦΕΚ, Ν.1249, Α 48, 25-2-1944

Δράσης (ΕΑΣΑΔ), η Εθνική Αντικομμουνιστική Ομάδα (ΕΑΟ), η Ένωση Ελλήνων Εθνικιστών (ΕΕΕ ή Τρία Έψιλον) και η Ομάδα Άνω Λεχωνίων. Στόχος τους ήταν να εξουδετερώσουν τον κομμουνισμό και να εξαφανίσουν όλους τους κομμουνιστές που ήθελαν να βλάψουν τα εθνικά συμφέροντα. Οι οργανώσεις αυτές συνεργάστηκαν τόσο με τις κατοχικές ελληνικές αρχές, όσο και με τις γερμανικές από τις οποίες χρηματοδοτούνταν και εξοπλίζονταν σε οπλισμό και ρούχα. Οι περισσότεροι από αυτούς φορούσαν γερμανικές ενδυμασίες κάτι που εξόργιζε ακόμη περισσότερο τους πολίτες.

Στις δίκες που καταγράφονται παρακάτω θα δούμε ως κατηγορούμενους και τους αρχηγούς των οργανώσεων αυτών. Πιο συγκεκριμένα στον ΕΑΣΑΔ αρχηγός ήταν ο Τάκης Μακεδών, ο οποίος κατηγορούνταν για αρκετούς φόνους σε βάρος Ελλήνων πολιτών. Έπειτα αρχηγός της ΕΑΟ ήταν αρχικά ο Σταμάτης Σταθεράκος και στη συνέχεια ο Αθανάσιος Ισόπουλος. Η οργάνωση αποτελούνταν από άντρες που είχαν υπηρετήσει στην ασφάλεια Αθηνών και Βόλου, και γι' αυτό στις δίκες θα δούμε και κατηγορούμενους από την Αθήνα, τη Δράμα, κτλ. Επίσης αρχηγός στην οργάνωση ΕΕΕ ήταν ο γιατρός Νικόλαος Γεκενίδης από την Καβάλα. Τέλος η Ομάδα των Άνω Λεχωνίων στρατολογούσε άνδρες από την περιοχή με αρχηγό τον Σπύρο Ραφτόπουλο ή Καλαμπαλίκη(ψευδώνυμο).

Αυτές λοιπόν με βρώμικο τρόπο στήνανε μπλόκα στις συνοικίες και σε κεντρικά σημεία του Βόλου και με βία συλλάμβαναν όσους θεωρούσαν ότι μπορεί να είχαν σχέση με τους αντάρτες. Ωστόσο στις περισσότερες περιπτώσεις δεν είχαν έμπρακτες αποδείξεις για όσα τους κατηγορούσαν αλλά αυτό δεν στέκονταν εμπόδιο στο να ασκήσουν βία με βασανιστήρια με στόχο την πιθανότητα να μιλήσουν. Κάποιοι τυχεροί αφήνονταν ελεύθεροι με όρους ενώ οι περισσότεροι εκτελούνταν. Στη συνέχεια οι δωσίλογοι άφηναν τα πτώματά τους, γυμνά σε κεντρικά σημεία του Βόλου. Στόχος τους ήταν ο εκφοβισμός και η τρομοκρατία του πληθυσμού.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφέρω και τους χώρους στους οποίους πραγματοποιούσαν τις συλλήψεις, τα βασανιστήρια αλλά και κάποιες από τις εκτελέσεις. Η Κίτρινη Αποθήκη αλλά και οι φυλακές Αλεξάνδρας αποτελούσαν το κολαστήριο των κρατουμένων. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες ανθρώπων που κατάφεραν να σωθούν, οι δωσίλογοι κάθε ημέρα έπρεπε να μεταφέρουν ένα συγκεκριμένο αριθμό ατόμων. Κάποιες φορές ήταν και ολόκληρες οικογένειες μαζί με τα παιδιά τους. Οι προδότες δεν έδειχναν κανέναν έλεος ούτε στα ανήλικα παιδιά που στην ουσία δεν μπορούσαν να αποτελέσουν κίνδυνο για το έθνος. Ο Σπύρος Κλείτσας-

κρατούμενος στην Κίτρινη Αποθήκη, έλεγε ότι μετά από κάθε εκτέλεση που έκαναν οι Γερμανοί μαζί με τους δωσιλόγους, αντίκριζες ένα θέαμα φοβερό. Αίματα, κόγχες από μάτια στα σκαλοπάτια, μυαλά στους τοίχους...⁹

Το 1944 όμως ο πόλεμος έφτανε σιγά-σιγά στο τέλος του. Ο λαός ζητούσε παθιασμένα την παραδειγματική τους τιμωρία. Μέσα σε αυτό το γενικευμένο πνεύμα της παραδειγματικής τιμωρίας των συνεργασθέντων με τους Γερμανούς, η ελληνική εξόριστη κυβέρνηση ήδη από το Δεκεμβρίου του 1943 εξέδωσε τον νόμο « *Περί αφαιρέσεως Ελληνικής ιθαγένειας και στρατιωτικού βαθμού ως και απολύσεως από δημόσιων θέσεων των Γ. Τσολάκογλου, Κ. Λογοθετόπουλου και Ιωάν. Δ. Ράλλη και πάντων των χρηματισάντων εν Ελλάδι υπουργών κατά την διάρκεια της εχθρικής κατοχής της χώρας*». ¹⁰

Η Εθνική Νέμεσις θα είναι αδυσώπητος εναντίον των προδοτών της Πατρίδας, έλεγε ο Γεώργιος Παπανδρέου στο λόγο της Απελευθερώσεως. Την ατμόσφαιρα θα απάλυνε μόνο η τιμωρία αυτών που είχαν βλάψει τον λαό. Πάνω σε αυτό στηρίχτηκε ο Γεώργιος Παπανδρέου, ο οποίος είχε να αντιμετωπίσει και το ΕΑΜ, καθώς ο ίδιος είχε μόνο τον έλεγχο της πρωτεύουσας, ενώ έξω από αυτή κυριαρχούσε αδιαφιλονίκητα το ΕΑΜ και προσπαθούσε να προσελκύσει και να στηριχτεί πάνω στην τιμωρία των δωσιλόγων, ώστε να γίνει πιο αποδεκτός στο κόσμο. Πάντως μέχρι να γίνει η σύσταση των Ειδικών Δικαστηρίων το ΕΑΜ εφάρμοζε μόνο του τα λαϊκά δικαστήρια που πρόσφεραν την παραδειγματική τιμωρία των προδοτών.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου στη διάσκεψη του Λιβάνου συζήτησε τη δημιουργία μιας ενιαίας κυβέρνησης με συμμετοχή του ΕΑΜ αλλά και την παράδοση των αντάρτικων δυνάμεων στην κυβέρνηση.¹¹ Το ΕΑΜ αρχικά φάνηκε να αποδέχεται την πρόταση του Γεώργιου Παπανδρέου βάζοντας στην κυβέρνηση έξι μέλη του. Ωστόσο το ΕΑΜ δεν ήταν ενήμερο για τη συμφωνία των ποσοστών του Τσώρτσιλ- Στάλιν στη Μόσχα, σύμφωνα με την οποία η Ελλάδα θα ήταν υπό καθεστώς Βρετανικής επιρροής και καμία επέμβαση δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί από τη Σοβιετική Ένωση. Από τον Οκτώβριο άρχισε να δημιουργείται ένα κλίμα πόλωσης με αφορμή τη διάρθρωση των στρατιωτικών δυνάμεων της μεταπολεμικής Ελλάδας, ενώ τον Νοέμβριο ο Παπανδρέου μαζί με τον Βρετανό στρατηγό Σκόμπι ζήτησαν την απομάκρυνση των δυνάμεων του ΕΛΑΣ και του ΕΔΕΣ. Οι αποφάσεις αυτές που δεν έβρισκαν σε σύμφωνη γνώμη

⁹ Νίτσα Κολιού, *Άγνωστες Πτυχές Κατοχής και Αντίστασης 1941-1944*, τ. Β, σελ. 1112-1116

¹⁰ ΦΕΚ, τ. Α', 35/31.12.1943

¹¹ Δημήτρης Κουσουρής, *ό.π.*, σελ. 76-77

το ΕΑΜ οδήγησαν σε άμεση ρήξη με την κυβέρνηση, σε απομάκρυνση των μελών του ΕΑΜ και σε ένοπλη επίθεση, πράγμα που οδήγησε στις 33 αιματηρές ημέρες των Δεκεμβριανών.¹²

Με τη λήξη των Δεκεμβριανών το ΕΑΜ/ΕΛΑΣ αποδέχτηκε την ήττα του. Δημιουργήθηκε η υπηρεσιακή κυβέρνηση Πλαστήρα στις 3 Ιανουαρίου και στις 12 Φεβρουαρίου υπογράφηκε η συμφωνία της Βάρκιζας, η οποία έθετε κάποιους όρους ώστε να υπάρχει ειρηνευτική διάθεση ανάμεσα στις δύο αντίπαλες πλευρές. Η συμφωνία εκτός όλων των άλλων προέβλεπε και την τιμωρία των συνεργασθέντων με τον εχθρό.

Η κυβέρνηση Πλαστήρα καλούνταν να θέσει σε εφαρμογή τα όσα είχε συμφωνήσει. Έτσι, στις 20 Ιανουαρίου 1945 συντάχτηκε η Συντακτική Πράξη 6 “Περί επιβολής κυρώσεων κατά των συνεργασθέντων μετά του εχθρού”.¹³ Ωστόσο η Πράξη 6 καταργούσε τη Συντακτική Πράξη 1 “Περί επιβολής ποινικών κυρώσεων κατά των συνεργασθέντων μετά του εχθρού”, η οποία είχε συνταχθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση το Νοέμβριο του 1944 “περί νόμο δωσιλόγων”, που ωστόσο δεν εφαρμόστηκε.¹⁴

Το 1945 συστάθηκαν τα Ειδικά Δικαστήρια Δωσιλόγων. Οι κατηγορίες ήταν οι εξής: όσοι ήταν υπουργοί των κατοχικών κυβερνήσεων και είχαν συνεργασθεί με τον εχθρό, μέλη της Αστυνομίας, της Χωροφυλακής και των Ταγμάτων Ασφαλείας, αλλά και όσοι ήταν μαυραγορίτες, κερδοσκόποι, πράκτορες της Γκεστάπο, καταδότες και Έλληνες Ναζί.¹⁵

Ο Αναγκαστικός Νόμος υπ’ αριθμ. 533 του 1945 αφορούσε την τροποποίηση, συμπλήρωση και κωδικοποίηση της υπ’ αριθμ. (6) του 1945 συντακτικής πράξης περί επιβολής κυρώσεων κτλ. Ο αναγκαστικός νόμος θα χρησιμοποιηθεί μετέπειτα, όπως θα δούμε σε όλες τις δίκες.

Σύμφωνα λοιπόν με τον παρόντα νόμο, διώκονταν και τιμωρούνταν ως συνεργάτες:

α) *“Όσοι διαρκούσης της ξένης κατοχής ανέλαβον τον σχηματισμόν Κυβερνήσεως και την προεδρίαν αυτής τη συγκαταθέσει των εχθρών της Πατρίδος”...*

β) *“Όσοι διετέλεσαν Υπουργοί ή Υφυπουργοί των κατά την διάρκειαν της ξένης κατοχής Κυβερνήσεων διευκολύναντες το έργον ταύτης”.*

γ) *“Όσοι κατέχοντες δημοσίαν θέσιν στρατιωτικήν, διοικητικήν, δικαστικήν ή άλλην, εγένοντο συνειδητά όργανα του εχθρού ή άσκησαν το λειτούργημά των προς διευκόλυνσιν του έργου της*

¹² Δημήτρης Κουσουρής, ό.π., σελ. 91-95

¹³ ΦΕΚ 12/20.01.1945, σελ. 25-26

¹⁴ ΦΕΚ 12/06.08.1944, σελ. 31-36

¹⁵ Heinz Richter, *Η Ελλάδα στην δεκαετία 1940-1950*, σελ. 294

Κατοχής, κατά τρόπον πειστικών, δια τον Λαόν, ή οπωσδήποτε διηκόλυναν το έργον της κατοχής”...

δ) “Όσοι ανέλαβον υπηρεσίαν παρά ταις Αρχαίς Κατοχής και ενήργησαν κατά τρόπον πειστικών δια τον Λαόν ή διηκόλυναν το έργον της κατοχής”.

ε) “Όσοι εγένοντο συνειδητά όργανα του εχθρού διάδοσιν της προπαγάνδας του, εξαίροντες το έργον του κατακτητού ή προκαλούντες την ηττοπάθειαν παρά τω Ελληνικό Λαώ ή την περιφρόνησιν του Εθνικού ή Συμμαχικού αγώνος”...

στ) “Όσοι κατέδωκαν εις τον εχθρόν Έλληνας ή ξένους υπηκόους ή ενήργησαν δια την ανακάλυψιν ή σύλληψιν των”...

ζ) “Όσοι προέβησαν εις πράξεις βίας συμπράξει ή μη μετά των οργάνων των Αρχών Κατοχής εις βάρος Ελλήνων ένεκα της δράσεως των κατά του εχθρού. Ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωσις θεωρείται ο εξοπλισμός του δράστου παρά των Αρχών Κατοχής”...

η) “Όσοι παρέσχον συστηματικώς εις τον εχθρόν πληροφορίας περί κινήσεων ατόμων ή οργανώσεων, εργαζόμενων δια τον Εθνικόν ή Συμμαχικόν αγώνα”.

θ) “Όσοι παρημπόδισαν δι’ οιοσδήποτε μέσου Εθνικήν ή Συμμαχικήν πολεμικήν εν γένει ενέργεια”.

ι) “Όσοι εν συνεργασία και με την βοήθειαν του εχθρού εγένοντο αρχηγοί ή οδηγοί κινήσεως, τεινούσης εις την προσβολήν της ακεραιότητος της χώρας”.

ια) “Όσοι εκμεταλλευθέντες την μετά του εχθρού οικονομικήν αυτών συνεργασίαν προκάλεσαν ζημίαις εις τον Ελληνικόν Λαόν ή Έλληνας πολίτας ή επεβοήθησαν οπωσδήποτε την πολεμικήν του εχθρού προσπάθειαν ή απεκόμησαν οικονομικά ωφελήματα”.

ιβ) “Όσοι κατά την διάρκειαν της εχθρικής κατοχής συνεργασθέντες μετά του εχθρού ωφελήθησαν οπωσδήποτε ή ζημίωσαν τον συμμαχικόν αγώνα ή Έλληνας πολίτας ή πολίτας Συμμαχικού Κράτους, και

ιγ) Κατά πάσας τας ανωτέρω περιπτώσεις η διευκόλυνσις του εχθρού, εφ’ όσον δεν αποτελεί στοιχείον του αδικήματος αποτελεί επιβαρυντικήν περίπτωσιν.(άρθρο 1)

Όσοι λοιπόν κατηγορούνταν ότι διέπραξαν τα παραπάνω εγκλήματα, σύμφωνα με το άρθρο 1 τιμωρούνταν αναλόγως της ιδιότητας ή της θέσης που κατείχαν και της σοβαρότητας των πράξεων τους, με την ποινή του θανάτου, των ισόβιων ή πρόσκαιρων δεσμών. Όταν συνέτρεχαν ελαφρυντικές περιπτώσεις τιμωρούνταν με την ποινή της ειρκτής, ισόβιου ή προσκαίρου τουλάχιστον πέντε ετών υπερορίας. Επίσης, υπήρχε η χρήση της δημόσιας δυνάμεως απέλασης

του καταδικασθέντος ημεδαπού έξω από τα όρια του Κράτους. Εάν η εκτέλεση της ποινής υπερορίας ήταν αδύνατον για οποιονδήποτε λόγο, τίθεται αυτός υπό αστυνομική επιτήρηση σε μέρος οριζόμενο υπό του Ειδικού Επιτρόπου που ανακοίνωσε την απόφαση του Ειδικού Δικαστηρίου, σε ίσο χρόνο προς τον ορισθέντα της υπερορίας. Επίσης, το Δικαστήριο είχε το δικαίωμα να επιβάλει στον ένοχο την μερική ή ολική δέσμευση της περιουσίας του αναλόγως της βαρύτητας της πράξης του.(άρθρο 2)

Έπειτα η καταδίκη για αδικήματα που πρόβλεπε το άρθρο 1, επέσυρε και τις συνέπειες των άρθρων 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου ισοβίως, καθώς και τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων που επέρχεται ακόμη και σε περίπτωση αθώωσης του κατηγορουμένου.(άρθρο 3)

Από την άλλη πλευρά όσοι δεν έκαναν τα αδικήματα του άρθρου 1 αλλά εν μέρει έθιξαν την εθνική αξιοπρέπεια, αφού συνεργάστηκαν με τον εχθρό και διευκόλυναν το έργο της κατοχής, φυλακίζονταν σε 6 μήνες και σε ισόβια στέρηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων. Επίσης δεν επιτρέπονταν να πληρώσει κάποιος κατηγορούμενος, για να μην ασκήσει την ποινή του. (άρθρο 4)

Μάλιστα τα αδικήματα υπό των άρθρων 1 και 4 θεωρούνταν παραγεγραμμένα, εάν στους ενόχους δεν είχε ασκηθεί ποινική αγωγή αυτεπάγγελτα ή εάν δεν είχε υποβληθεί μήνυση μέχρι τις 20 Ιουλίου 1945 στην περιφέρεια του Εφετείου Αθηνών και μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1945 εκτός περιφέρειας Αθηνών.(άρθρο 7)

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσίαζε ωστόσο η σύσταση, η συγκρότηση, οι αρμοδιότητες και η εκτέλεση των αποφάσεων του Ειδικού Δικαστηρίου που καθορίζονταν επακριβώς στα άρθρα 9 έως 32. Σε αυτό το σημείο θα γίνει αναφορά και θα εστιάσω στα βασικότερα σημεία των άρθρων, ώστε να γίνονται πιο κατανοητές οι δίκες στη συνέχεια.

Τα μέλη του δικαστηρίου αποτελούνταν από έναν Πρόεδρο, από δυο μέλη του Εφετείου ή του Πρωτοδικείου, δύο Λαϊκών Μελών και τέλος από έναν Επίτροπο και ένα Γραμματέα (άρθρο 9 παρ.1). Ειδικό Δικαστήριο μπορούσε να συσταθεί και εκτός της έδρας του Εφετείου, σε κάποια άλλη περιφέρεια, όπου εκεί θα ήταν ένας Πρόεδρος, δύο Τακτικοί Δικαστές, δύο Λαϊκοί Δικαστές, ένας Επίτροπος και ο Γραμματέας (άρθρο 9 παρ. 3). Τα δικαστήρια αυτά ήταν αρμόδια για την προανάκριση, την εκδίκαση και την απόφαση όσον αφορά τα αδικήματα του άρθρου 1, αλλά και όλα αυτά κατά τις διατάξεις της ποινικής δικονομίας (άρθρο 12).

Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορούσε να εκδικασθεί η υπόθεση σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3 επιβάλλονταν η εκδίκαση της απόφασης από άλλο Ειδικό Δικαστήριο

με τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου και του Επιτρόπου του αρμόδιου δικαστηρίου (άρθρο 9 παρ. 13).

Ως Ειδικός Επίτροπος διοριζόταν ο Εισαγγελέας ή ο Αντιεισαγγελέας Εφετών ή Πρωτοδικών που υπηρετούσε στο Εφετείο της κάθε περιοχής που συγκροτήθηκε το Ειδικό Δικαστήριο ή με απόσπαση από άλλη περιοχή. Σαφώς, είχε όλα τα καθήκοντα και δικαιώματα του Εισαγγελέα Πρωτοδικών όσον αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων του (άρθρο 13).

Όσον αφορά την προφυλάκιση του κάθε κατηγορουμένου εάν υπήρξε σύγχυση αναλάμβανε ένα συμβούλιο αποτελούμενο από τον Πρόεδρο και δύο Τακτικούς Δικαστές του Ειδικού Δικαστηρίου, ώστε να βγει η απόφαση (άρθρο 14 παρ. 8).

Ο Ειδικός Επίτροπος αν πείθονταν για την αθωότητα του κατηγορουμένου μπορούσε να υποβάλλει αιτιολογημένη πρόταση στη δικογραφία ως προς την έκδοση απαλλακτικού βουλεύματος στο άνω συμβούλιο (άρθρο 14 παρ. 9).

Σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 1, ο Ειδικός Επίτροπος καλούσε τον κατηγορούμενο να εμφανιστεί ενώπιον του ακροατηρίου του Ειδικού Δικαστηρίου σε 3 ημέρες από την ημέρα που θα είχε κλιθεί από τον κλητήρα, εάν κατοικούσε στο μέρος όπου βρισκόταν το δικαστήριο ή 8 ημέρες αν βρισκόταν εκτός της έδρας του δικαστηρίου. Το ίδιο ίσχυε και για όσους κατηγορουμένους ήταν αγνώστου διαμονής, το κλητήριο θέσπισμα ίσχυε έως 8 ημέρες πριν δικασθεί (άρθρο 16 παρ. 3).

Ο μηνυτής αφού εμφανίζονταν στο δικαστήριο υποχρεούνταν να παραμείνει μέχρι το τέλος της συνεδριάσεως, εάν αυτό κρίνονταν απαραίτητο από το δικαστήριο (άρθρο 18 παρ. 1). Ο κατηγορούμενος από την άλλη έπρεπε να έχει έως 10 μάρτυρες υπερασπίσεως έκτος μόνο αν οι μάρτυρες κατηγορίας ήταν περισσότεροι, τότε μπορούσε και δικαιούνταν να έχει και αυτός ίσο αριθμό ατόμων (άρθρο 18 παρ. 2). Οι μάρτυρες, οι οποίοι είχαν κλιθεί αλλά δεν παρουσιάστηκαν στο δικαστήριο, δικάζονταν σε φυλάκιση μέχρι και 2 ετών, ενώ αναγκάζονταν να πληρώσουν και τα έξοδα της δίκης που αναβλήθηκε (άρθρο 20).

Ο κατηγορούμενος παρουσιαζόταν στο δικαστήριο μαζί με τους δικηγόρους του, οι οποίοι μπορούσαν να είναι έως τρεις. Στην περίπτωση που ο κατηγορούμενος δεν είχε δικό του δικηγόρο το δικαστήριο διόριζε αυτεπάγγελτα έναν με διαταγή του Προέδρου (άρθρο 21 παρ. 1, 2).

Οι κατηγορούμενοι που αναιτιολόγητα δεν παρουσιάζονταν στο δικαστήριο τιμωρούνταν σε ποινή ειρκτής 3-10 ετών (άρθρο 35 παρ 2,3).

Τέλος, σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος αθωνόταν, το δικαστήριο έπρεπε να αποφανθεί για τον αν η μήνυση ήταν ψευδής, η οποία τιμωρούνταν με φυλάκιση διάρκειας τουλάχιστον 2 ετών (άρθρο 25).¹⁶

Συνοψίζοντας παρά τις εξαγγελίες για παραδειγματική τιμωρία των συνεργασθέντων με τον εχθρό και τις αναθεωρήσεις των συνταγματικών πράξεων η κυβέρνηση δεν κατόρθωσε να κάνει αυτό που πραγματικά ζητούσε ο λαός, να τους τιμωρήσει. Η έναρξη των δικών στην Ελλάδα ξεκίνησε με τη δίκη των κυβερνήσεων στις 21 Φεβρουαρίου έως 31 Μαΐου του 1945. Ωστόσο σύντομα φάνηκε η ιδιομορφία της ελληνικής ποινικής εκκαθάρισης σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρώπης και η μεγάλη αναποτελεσματικότητά της.

Όλες λοιπόν οι παραπάνω πληροφορίες έρχονται να διασταυρωθούν και να γίνουν ακόμη πιο αποκαλυπτικές στα κεφάλαια που ακολουθούν. Τα κεφάλαια αφορούν τις δίκες των δωσιλόγων του Βόλου και χωρίζονται μεταξύ τους με βάση το έτος. Προσπάθησα να μεταφέρω δίκες που οι μαρτυρίες μας κάνουν να ταξιδεύουμε πίσω στο χρόνο, ώστε να αντλήσουμε αρκετές πληροφορίες για εκείνη τη σκοτεινή περίοδο.

Στο τέλος του κάθε κεφαλαίου παραθέτω όλα τα ονόματα των δωσιλόγων που δικάστηκαν την κάθε χρονιά. Θα διαπιστώσουμε γρήγορα ότι πολλά από αυτά επαναλαμβάνονται ξανά και ξανά ανά έτος.

Η μελέτη όλων των παραπάνω βασίστηκε κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος στη μελέτη του αρχειακού υλικού των Γενικών Αρχείων του Κράτους. Στο τέλος συγκεντρώνονται τα συμπεράσματα της εργασίας.

¹⁶ Α.Ν 533, στο ΦΕΚ 224/03.09.1945

1. Οι δίκες του 1945

Το 1945 ήταν η πρώτη χρονιά που εκδικάστηκαν οι υποθέσεις που αφορούσαν στους δωσιλόγους του Βόλου. Η πρώτη δίκη έγινε στις 23 Οκτωβρίου 1945. Τα μέλη του δικαστηρίου αποτελούνταν από τους: Πρόεδρος Πρωτοδικείου: Αλέξανδρος Παπαζήσης, Τακτικά Μέλη: Θέμ. Παπαθεοδώρου, Λαϊκά Μέλη: Λάμπρος Λογοθέτης και Γ. Αδαμαντιάδης, Ειδικός Επίτροπος: Γεώργιος Καπετανάκης, Γραμματέας: Δημ. Βεζύρης.

Πρώτος κατηγορούμενος ο Δημήτριος Κωνσταντίνου Τικελιώτης, ετών 33 κάτοικος Βόλου, Έλληνας και Χριστιανός Ορθόδοξος. Οι πράξεις κατηγορίας ήταν φόντοι και βιασμοί σύμφωνα με τον Α.Ν υπ' αριθμ. 533 του 1945. Οι μάρτυρες κατηγορίας αναφέρουν με λεπτομέρειες την ενεργό δράση του κατηγορουμένου με αποκαλύψεις που διαβάζοντάς τες δημιουργούν αίσθηση οργής και απογοήτευσης.

Ο πρώτος μάρτυρας κατηγορίας ακούει στο όνομα Θεόδωρος Χαράλαμπος Σιλρέστου. Αναφέρει λοιπόν ότι είδε τον κατηγορούμενο με όπλο στη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής και συγκεκριμένα τον μήνα Μάιο του 1944, μάλιστα τονίζει ότι ο κατηγορούμενος υπηρετούσε τότε στον ΕΑΣΑΔ. Δεν γνώριζε εάν διέπραξε λεηλασίες, ωστόσο τόνιζε ότι πολλές φορές σταματούσε τα τρένα των Μηλέων και ασκούσε έλεγχο στους επιβάτες, καθώς ήταν φρούραρχος Αγριάς-Λεχωνίων. Μάλιστα μαζί με τους Γερμανούς ο ΕΑΣΑΔ συλλάμβανε τους ύποπτους πολίτες που θεωρούσε ότι συνεργάζονταν με τους κομμουνιστές.

Στη συνέχεια ακόμα πιο αποκαλυπτική είναι η μαρτυρία του επόμενου μάρτυρα κατηγορίας του Κ. Γκαραγκούδη. Ο μάρτυς αναφέρει ότι στην προσπάθεια δολοφονίας του Δημάρχου Παπασακελλαρίου είδε τον κατηγορούμενο με 15 άλλους Εασαδίτες και Τριεψηλίτες να πυροβολούν και να σκοτώνουν τον Κούτσικο, καθώς ο ΕΑΣΑΔ νόμιζε, ότι ήταν και αυτός ανάμεσα σε αυτούς που ήθελαν τη δολοφονία του Δημάρχου. Μάλιστα, και τον ίδιο λέει τον συνέλαβε στο τρένο των Μηλέων. Ο κατηγορούμενος φορούσε πολιτικά ρούχα και κρατούσε μαζί του πιστόλι. Αμέσως, συμπληρώνει του ζήτησε ο Τικελιώτης να του δείξει την ταυτότητα του. Μόλις ο μάρτυς την έδειξε, ο κατηγορούμενος του λέει « *αύριο να έλθης στο Βόλο και να περάσεις από τα γραφεία του ΕΑΣΑΔ και θα σε βάλω σε δουλειά να βγάζεις πολλά*». Ο ίδιος ωστόσο έφυγε μαζί με τη γυναίκα του και τα παιδιά του για τη Νέα Αγχίαλο και ουδέποτε

επισκέφθηκε τα γραφεία. Τα αντίποινα δεν άργησαν να έρθουν. Όταν ο κατηγορούμενος αντιλήφθηκε ότι ο μάρτυς δεν υπάκουσε στις εντολές του, μαζί με έναν άλλο πήγε στο σπίτι του και του πήρε όλα τα πράγματά του. Μάλιστα και στην Αγχίαλο κυκλοφορούσε η είδηση ότι ο Τικελιώτης, ήταν χρόνια στη φυλακή για διαρρήξεις και στα χρόνια αυτά έγινε μέλος της μυστικής υπηρεσίας του ΕΑΣΑΔ. Ο μάρτυς συνεχίζει χαρακτηρίζοντας τον κατηγορούμενο Εασαδίτη που πάντα ήταν οπλισμένος και παρείχε βοήθεια στον εχθρό. Χαρακτηρίστηκε αναφέρει *«Η περίοδος της Εασαδοκρατίας έκανε τη ζωή στο Βόλο αφόρητη, έφευγες από την δουλειά σου και δεν γνώριζες εάν θα επιστρέψεις πίσω ζωντανός- σκότωναν στο δρόμο αδιακρίτως».*

Ο Τικελιώτης στη συνέχεια της δίκης κατηγορήθηκε για αρκετούς φόνους, όπως του Κούτσικου, της Ψαρράς ή τον φόνο 19 ατόμων στον Κάκαβο, αλλά και για την υψηλή θέση που κατείχε στον ΕΑΣΑΔ. Ο επόμενος μάρτυς λέει *«οι Εασαδίτες συνειργάζοντο με τους Γερμανούς, είχαν δε απόλυτον δικαιοδοσίαν και ήσαν χειρότεροι και από τους Γερμανούς εναντίον των Ελλήνων αδιακρίτως».*

Η επόμενη μαρτυρία ανέφερε ότι ο Τικελιώτης ήταν ο πιστότερος συνεργάτης των Γερμανών καθώς ήταν ο αρχηγός ελέγχου ομάδας, έκανε τον έλεγχο στα τρένα των Μηλέων και φυσικά οπλοφορούσε. Μάλιστα αναφέρει ένα περιστατικό μέσα στο τρένο, στο οποίο μία γυναίκα κουβαλούσε λίγο λάδι για ανταλλαγή και εκείνος της είπε *«είσαι σύνδεσμος των ανταρτών»*, ωστόσο τελικά την άφησε να φύγει αφού πρώτα πήρε τα χρήματά της. Συνεχίζει τη μαρτυρία λέγοντας, ότι προς το τέλος του Αυγούστου του 1944 έγινε μπλόκο στα παλαιά, με τον κατηγορούμενο και έναν Γερμανό της Γκεστάπο να βρίσκονται εκεί οπλισμένοι και ο κατηγορούμενος να σκοτώνει έναν άνθρωπο. Μάλιστα ένας χωροφύλακας χτυπήθηκε από τον κατηγορούμενο, διότι δεν του απέδωσε τον απαραίτητο σεβασμό και δεν τον χαιρέτησε όπως θα έπρεπε. Μια άλλη μέρα συνέλαβε κάποιον με το επίθετο Τσανάκας, ανάπηρος, τον οποίο και εκτέλεσε. Ο μάρτυς τελειώνει λέγοντας *«έχω τη γνώμη ότι ο κατηγορούμενος μαζί με τον Τάσο Γεωργακόπουλο και τον Νίκο Κάργα ήσαν το φόβητρον του κόσμου»*

Η δίκη συνεχίζεται και οι επόμενες μαρτυρίες είναι ακόμη μεγαλύτερος καταπέλτης για τον κατηγορούμενο. Ο Γεώργιος Μαντίδας είναι ο μάρτυς που αναφέρει ότι ο κατηγορούμενος μαζί με τον Γ. Παππά (ο Παππός ήταν και αυτός ένας από τους δωσιλόγους με έντονη δράση- η δίκη του θα παρουσιαστεί στις επόμενες σελίδες) και άλλους τους οδήγησαν στις φυλακές Αλεξάνδρας και από εκεί την επόμενη ημέρα μεταφέρθηκαν όλοι στον Κάκαβο, όπου τους

έβαλαν σε μια γραμμή και τους εκτέλεσαν μαζικά και ο μόνος που κατάφερε να γλιτώσει ήταν ο μάρτυς. Από εκεί πληγωμένος έφτασε στο Παλιούρι και αφού πήρε τις πρώτες βοήθειες μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο στους Κοκκοτούς, όπου και θεραπεύτηκε. Τον κατηγορούμενο τον αποκαλεί φρούραρχο Λεχωνιών που έκανε επιδρομές στα τρένα. Χαρακτηρίζει όλους όσους ήταν στον ΕΑΣΑΔ αποβράσματα της κοινωνίας του Βόλου, «διαρρήκτες», «λωποδύτες» και «απατεώνες». Τελειώνει τη μαρτυρία του λέγοντάς τον «κακούργο», αίτιο για τη σύλληψη και τον φόνο των 19 ανθρώπων στον Κάκαβο.

Η δίκη του Τικελιώτη είναι διεξοδική με τον ένα μαρτύρα να έρχεται μετά τον άλλο και να κατακεραυνώνει τον κατηγορούμενο. Ο Ιωάννης Δημητριάδης αναφέρει ότι ο κατηγορούμενος μαζί με τον Λαμπαδάρη και άλλους Εασαδίτες τον συνέλαβαν και αφού του πήραν ότι είχε μαζί του, τον έβαλαν σε ένα αυτοκίνητο και ενώ αρχικά τον οδήγησαν στο νεκροταφείο, έπειτα άλλαξαν γνώμη και τον μετέφεραν στην Κίτρινη Αποθήκη, την οποία χαρακτηρίζει ως «φυλακή και τόπο εκτελέσεων». Εκεί αφού βασανίστηκε άγρια αφέθη ελεύθερος διότι, δεν είχαν στοιχεία εις βάρος του. Μάλιστα λέει ότι ο κατηγορούμενος όταν βγήκε έξω από την φυλακή του λέει *«αχ τι να σου κάμω, μου γλίτωσες το κουστούμι γιατί θα σου το έπαιρνα, είχες φαίνεται τίμιο ζύλο επάνω σου»*. Αποκαλεί και αυτός με τη σειρά του τον κατηγορούμενο αλήτη, εγκληματία και δολοφόνο του Βόλου που ήταν ικανός να διαπράξει όλα τα κακουργήματα. Μάλιστα σε απάντηση προς τον συνήγορο του Τικελιώτη που ήθελε να τον παρουσιάσει ως ανισόρροπο αναφέρει, ότι *«μια χαρά είναι τα μυαλά του και αποτελεί ένα κακοποιό στοιχείο»*. Τονίζει δε ότι για τον καθ' έναν που σκότωνε ο ΕΑΣΑΔ έπαιρνε κεφαλιάτικο 12.000.000 δρχ.

Η επόμενη μαρτυρία είναι μια έμπρακτη απόδειξη των αισχρών πράξεων των δωσιλόγων και έρχεται να ακουστεί δια στόματος της Ευαγγελίας Βολιώτου, 23 χρονών από το Βόλο. Η ίδια αναφέρει ότι στις 25 Ιουλίου 1944 κατέβηκε από το χωριό για να πάρει σιτάρι και τη συνέλαβε ο Καλαμπαλίκης (δωσίλογος που η δίκη του θα παρουσιαστεί στις επόμενες σελίδες) και ο οποίος την παρέδωσε στον κατηγορούμενο για να τη σκοτώσει. Ωστόσο ο κατηγορούμενος της είπε ότι δεν θα τη σκοτώσει, αλλά θα την πάρει για γυναίκα του. Η ίδια αρνήθηκε με αποτέλεσμα να την κρατήσει σε ένα δωμάτιο και να τη βιάζει για τρεις ολόκληρους μήνες. Στο ίδιο κρατητήριο στα Λεχώνια είχε φέρει και την Ψαρά, η οποία και αυτή βιάστηκε και στη συνέχεια εκτελέστηκε, ωστόσο δεν σκοτώθηκε αναφέρει από τον κατηγορούμενο αλλά από κάποιον Βογιατζή, Καραβίδα και Παπαμάρκου. Όμως μπορεί για τον φόνο της Ψαράς να μην οφείλεται ο ίδιος, ωστόσο τον κατηγορεί για τους φόνους που διαπράχθηκαν εναντίον των Εβραίων των Λεχωνίων

από τους Εασαδίτες και συγκεκριμένα από τον κατηγορούμενο. Τελειώνει λέγοντας ότι η δική της σύλληψη έγινε γιατί είχε αδελφό αντάρτη στην Πίνδο. Χαρακτηρίζει τον Τικελιώτη τρομοκράτη και άνθρωπο που θα σκότωνε οποιονδήποτε του ζητούσαν οι Γερμανοί.

Τελειώνοντας με τη δίκη του Τικελιώτη θα ήθελα να παρουσιάσω μια ακόμη μαρτυρία, η οποία αναφέρει, ότι ο κατηγορούμενος ήταν ο φόβος και ο τρόμος του κόσμου. Πριν γίνει εασαδίτης αναφέρει ότι ήταν «κλέφτης», «διαρρήκτης» και «απατεώνας». Αποκαλεί τον ΕΑΣΑΔ ως μια εγκληματική οργάνωση που παρόμοιά της δεν γνώρισε ποτέ η ιστορία. Όσο για τους Εασαδίτες, μάζευαν, μετρούσαν και έστελναν για εκτέλεση τους Έλληνες πολίτες. Από τη μαρτυρία του, το πιο σημαντικό ήταν ότι αναφέρει ως αρχηγό του ΕΑΣΑΔ τον τότε Δήμαρχο του Βόλου Παπασακελλαρίου. Συμπληρώνει ότι μπορεί ο συνήγορος του κατηγορουμένου να θέλει να τον παραστήσει ως ανισόρροπο, ωστόσο ο μάρτυς τον χαρακτηρίζει πολύ λογικότερο ακόμη και από αυτούς..

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο ότι μαζί με άλλους αγνώστους, υπό κοινού συμφέροντος αποφάσισαν και εκτέλεσαν τις επόμενες αξιόποινες πράξεις και συνομολόγησαν προς αλλήλους αμοιβαία συνδρομή πρώτον, ότι στον Βόλο στις 2 Σεπτεμβρίου 1944 κατέδωσε στον εχθρό 19 Έλληνες, οι οποίοι ήταν οι: Γεώργιος Μαντίδης, Νικόλαος Χειρογιώργος, Βασίλειος Μπεκατώρου, Κωνσταντίνος Τσινής, Γεώργιος Φερτεκλίδης, Γεώργιος Χαντζηβαϊντερλής, Πολύκαρπος Αρμάο, Νικόλαος Μέλος, Δημήτριος Αγγελίδης, Χαράλαμπος Μουταφίδης, Στ. Μπιλιός, Χρήστος Παπανικολάου, Ανέστης Λουκίδης, Αριστ. Χαλμουδάκης, Βασίλειος Δημάκης, Απόστολος Τσόγκας, Δημήτριος Κωνσταντινίδης, Ιωάννης Στεφάνου και Αλέξανδρος Κρητικόπουλος. Ενήργησε δια την ανακάλυψη και σύλληψη αυτών, με την πράξη αυτή του κατηγορουμένου επήλθε ο θάνατος των 18 από αυτούς, οι οποίοι εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς στις 3 Σεπτεμβρίου. Δεύτερον, στο Βόλο στις 19 Ιουλίου 1944 ασέλγησε στην Ευαγγελία Βολιώτου, ασκώντας σωματική βία και απειλές που ήταν επικίνδυνες για τη ζωή της. Τρίτον, στο Βόλο κατέδωσε στον εχθρό τους Έλληνες και ενήργησε στην ανακάλυψη και σύλληψη αυτών, αφού τον Μάιο του 1944 συνέλαβε τον Ιωάννη Δημητριάδη, στις 20

Αυγούστου του 1944 τον Ηλία Αρ. Φωτόπουλο, τον μήνα Αύγουστο του 1944 τον Ιωάννη Δημητριάδη και Γεώργιο Τσανάκα και στις 2 Σεπτεμβρίου 1944 στα Παλαιά Βόλου συνέλαβε 60 άτομα. Τέταρτον, στο Βόλο κατά τον Ιούνιο του 1944 προέβη σε πράξεις βίας μαζί με τα όργανα των Αρχών Κατοχής εις βάρος Ελλήνων και μάλιστα με τις δράσεις αυτές λεηλάτησαν και το σπίτι του Κωνσταντίνου Ανδρεαδάκη.

Αθώς ωστόσο λόγω αμφιβολιών ότι μαζί με άλλους από κοινού συμφέροντος αποφάσισαν την εκτέλεση των επόμενων αξιόποινων πράξεων. Πρώτον, στο Βόλο κατά το Σεπτέμβριο του 1944 εκ προμελέτης αποφάσισε και εκτέλεσε ανθρωποκτονία κατά του Κωνσταντίνου Κούτσικου. Δεύτερον, στον παραπάνω χρόνο και τόπο είχε σκοπό να εκτελέσει το παρακάτω κακούργημα, δηλαδή να εκτελέσει ανθρωποκτονία κατά του Κ. Καραγκούνη (ο οποίος τελικά από τύχη δεν πέθανε) και δεν πέτυχε το σκοπό του. Τρίτον, στο Βόλο μεταξύ του Ιουλίου 1944 και αρχές Σεπτεμβρίου 1944 χρονικό διάστημα με τις απειλές για κίνδυνο σωματικής βλάβης και ζωής ανάγκασε σε ασέλγεια την Πελαγία Ψαρά. Με την πράξη αυτή δεν επήλθε βλάβη στην υγεία της παθούσης. Επίσης, κατά το άνω χρονικό διάστημα μεταξύ Άνω και Κάτω Λεχωνίων, εκ προμελέτης αποφάσισε και εκτέλεσε ανθρωποκτονία κατά της Πελαγίας Ψαρράς, η οποία και πέθανε.

Καταδικάζει τον κατηγορούμενο ένοχο για τη σύλληψη 19 Ελλήνων πολιτών μεταξύ των οποίων και του Γ. Μαντίδη εις την ποινή του θανάτου, για τον βιασμό της Ευαγγελίας Βολιώτου εις την ειρκτή (8) ετών, για την κατάδοση του Ι. Δημητριάδου, Ηλ. Φωτόπουλου και Γ. Τσανάκα και τον θάνατο του εκ τούτων Γ. Τσανάκα εις την ποινή θανάτου, για τις πράξεις βίας εις βάρος του Κώστα Ανδρεαδάκη εις πρόσκαιρα δεσμά (11) ετών, οι ποινές της ειρκτής των (8) ετών και των πρόσκαιρων δεσμών των (11) ετών συγχωνεύθηκαν μαζί με την ποινή του θανάτου άνευ επιτάσεως. Αφαιρεί τους 67 μήνες και 13 μέρες και της δίκης έξοδα και τέλη εισπρακτέα και προσωπικής του κρατήσεως εκφράζει ευχή περί μετριασμού της εσχάτης των ποινών εις την ποινή των ισόβιων δεσμών λόγω επιείκειας. Τέλος του πήραν το ½ της περιουσίας του και τη στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων ισοβίως.¹⁷

¹⁷ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 2

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο στις πρώτες δίκες θα διαπιστώσουμε ότι οι δικαστές ήταν αρκετά αυστηροί με τους κατηγορούμενους και απέδιδαν τη μέγιστη τιμωρία που τους αναλογούσε. Μελετώντας εξονυχιστικά τις δίκες θα διαπιστώσουμε, ότι όσο περνούν οι χρονιές το δικαστήριο εμφανίζει μια πιο ήρεμη στάση και ανοχή απέναντι στους δωσιλόγους, παρά τα όσα μαρτυρούν οι πολίτες ότι διέπραξαν και που τα γεγονότα έρχονται να τα επιβεβαιώσουν.

25 Οκτωβρίου 1945

Το Ειδικό Δικαστήριο Βόλου ξεκινά την επόμενη δίκη. Τα μέλη του δικαστηρίου ήταν οι Πρόεδρος: Αλέξανδρος Παπαζήσης, Τακτικά Μέλη: Θέμ. Παπαθεοδώρου και Π. Δουμπογιάς, Λαϊκά Μέλη: Σ. Διαμαντόπουλος και Ν. Αντωνίου, Ειδικός Επίτροπος: Γεώργιος Καπετανάκης και Γραμματέας: Δημ. Βεζύρης.

Κατηγορούμενοι είναι ο Τάκης Μακεδών και ο Χρήστος Βελέντζας, κάτοικοι Βόλου, αγνώστου διαμονής. Τα αδικήματά τους ήταν η παράβαση του Α.Ν υπ. αριθμ. 533 του 1945 και ο φόνος.

Ο πρώτος μάρτυρας ανέφερε ότι στις 13 Μαΐου 1944 ενώ καθόταν στο καφενείο του Δημοτικού Θεάτρου, ήρθε ο Μακεδών, ο Βελέντζας και ένας άλλος άγνωστος, οι οποίοι ήταν όλοι οπλισμένοι, τους συνέλαβαν οδηγώντας τους για εκτέλεση. Φτάνοντας προς την αποθήκη ο κατηγορούμενος Χρήστος Βελέντζας πυροβόλησε και σκότωσε τον Πρόδρομο Τασταυρίδου. Συμπληρώνει ότι είχαν εντολή να τους εκτελούν έναν- έναν ανά στενό που περνούσαν. Ωστόσο για κάποιο άγνωστο λόγο μετάνιωσαν και τους μετέφεραν στην Κίτρινη Αποθήκη.

Ο επόμενος μάρτυς επιβεβαιώνει τα λόγια του προηγούμενου συμπληρώνοντας, ότι ο Τασταυρίδης πυροβολήθηκε 6-7 φορές. Οι υπόλοιποι κάθισαν τρεις ημέρες εκεί και έπειτα αφέθηκαν ελεύθεροι.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει ενόχους τους κατηγορουμένους πρώτον, ότι στον Βόλο από τον Απρίλιο του 1944 έως τον Οκτώβριο 1944 ανέλαβαν υπηρεσία στις Αρχές Κατοχής και ενεργούσαν με τρόπο πιεστικό προς το λαό, διευκολύνοντας το έργο τους. Δεύτερον, στις 13 Μαΐου 1944 κατέδωσαν στον εχθρό Έλληνες και ενήργησαν ως προς την ανακάλυψη και σύλληψη των Ι. Κατή, Παύλου Κιτίογλου, Κωνσταντίνου Κωνσταντινίδη, Γεωργίου Π. Χαλδοπούλου, Πρόδρομου Τασταυρίδου, Στεφάνου Παπουτσή και 37 άλλων αγνώστων πολιτών, τους οποίους παρέδωσαν στις Αρχές Κατοχής, προέβησαν σε πράξεις βίας οπλισμένοι μαζί με τα όργανα των Αρχών Κατοχής σε βάρος Ελλήνων πολιτών, ενώ παρείχαν συστηματικώς πληροφορίες στον εχθρό για τις κινήσεις ατόμων και οργανώσεων εργαζόμενων στον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα. Εξ αυτών ο Χρήστος Βελέντζας μαζί με άλλους αγνώστους αποφάσισαν και εσκεμμένα εκτέλεσαν την ανθρωποκτονία κατά του Προδρόμου Τασταυρίδη.

Καταδικάζει τον μεν Τάκη Μακεδόνα σε δεσμά (20) ετών και εν συνόλω τον Χρήστο Βελέντζα για τον φόνο του Πρόδρομου Τασταυρίδη εις την ποινή του θανάτου και για όλες τις άλλες πράξεις σε δεσμά (20) ετών. Επίσης δεσμεύτηκε τον 1/2 της περιουσίας τους καθώς και τη στέρηση των πολιτικών τους δικαιωμάτων ισοβίως. Στους μηνυτές δόθηκε το ποσό των 8.000 δραχμών.¹⁸

29 Οκτωβρίου 1945

Το Ειδικό Δικαστήριο Βόλου εκδικάζει την επόμενη δίκη. Ωστόσο το δικαστικό σώμα αλλάζει. Πρόεδρος είναι ο Αλέξ. Παπαζήσης, Τακτικά Μέλη: Θ. Παπαθεοδώρου και Λ. Λογοθέτης, Λαϊκά Μέλη: Τ. Αθανασιάδης και Γ. Βάκατος, Ειδικός Επίτροπος: Γ. Καπετανάκης και Γραμματέας: Δημ. Βεζύρης. Κατηγορούμενοι ήταν ο Βασίλειος Αποστόλου Μάρτος και ο

¹⁸ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 6

Σπυρίδων Ανδρέου Τσέλιος, υπόδικοι φυλακών Βόλου. Οι κατηγορούμενοι ήταν παρόντες εκτός από τον Απ. Ιωάννου. Δικάζονταν για την παράβαση του Α.Ν υπ. αριθμ. 533 του 1945. Να σημειωθεί, ότι όλες οι δίκες γινόντουσαν δημόσια και είχαν ακροατήριο.

Σε αυτή τη δίκη γίνεται αντιληπτό ότι οι δωσίλογοι έκαναν πλιάτσικο και λεηλατούσαν τις περιουσίες των συμπολιτών τους χωρίς να δείχνουν κανένα έλεος. Οι μηνυτές ήταν οι Κ. Κατσαρός, Κ. Τσιριμόνας και Ν. Πολύζος. Απέφεραν ότι τον μήνα Οκτώβριο του 1942 οι κατηγορούμενοι πήγαν στο χωριό τους μαζί με Ιταλούς και δείχνοντάς τους ένα έγγραφο από τη διοίκηση, τους πήραν 2 αγελάδες, δίνοντάς τους το ποσό των 5000 δραχμών και για τις δυο. Από τον Τσιριμόνα πήραν μια αγελάδα και την πούλησαν στη μαύρη αγορά. Αναφέρει, ότι προπολεμικά οι κατηγορούμενοι ήταν αρκετά φτωχοί και δεν διέθεταν περιουσία, ενώ τώρα έχουν αγοράσει κτήματα στον Βόλο με λεφτά που δεν είχαν. Συνεχίζει συμπληρώνοντας ότι από την άλλη περιφέρεια πήραν βοοειδή χρησιμοποιώντας τους Ιταλούς. Τονίζει ότι κανένα χαρτί δεν είχαν από τη διοίκηση, αντιθέτως από τη Λάρισα, πήγαιναν και πληρωνόντουσαν. Μάλιστα τελειώνει λέγοντας ότι δεν μπορούσαν να διαμαρτυρηθούν διότι *«επικρατούσε η τρομοκρατία των λεγεωνάριων»*.

Ο επόμενος μάρτυς αναφέρει και επιβεβαιώνει τα λόγια του πρώτου. Μάλιστα σημειώνει ότι κάποιος Μανετόπουλος πήγε και ρώτησε στο Ιταλικό Φρουραρχείο αν γνώριζαν κάτι σχετικά με το θέμα και εκείνοι απάντησαν ότι δεν γνώριζαν τίποτα. Συμπληρώνει ότι από κάποια γυναίκα πήραν 32 κεφάλια αλλά εκείνη δεν μίλησε. Κανείς λέει δεν τολμούσε να διαμαρτυρηθεί διότι υπήρξε μεγάλη τρομοκρατία από τους λεγεωνάριους. Καθημερινά ακούγονταν δε ότι πήγαιναν και σε άλλο χωριό. Μάλιστα σχολιάζει ότι γίνονταν επιτάξεις αλλά νόμιμα με την παρουσία νωματάρχη, ενώ οι κατηγορούμενοι τα έπαιρναν παράνομα για λογαριασμό τους.

Ειδικά ο μάρτυς Χρήστος Μπαζιάκας αναφέρει ότι στις 10 Ιανουαρίου 1943 οι κατηγορούμενοι ήταν μαζί με 2 Ιταλούς, ένα λοχία και ένα στρατιώτη και του πήραν 30 κεφάλια βόδια και του άφησαν μόνο 15, τα οποία αναγκάστηκε να τα πουλήσει για να μην του τα πάρουν αργότερα και αυτά. Από το χωριό μάλιστα πήραν και άλλα 13 κομμάτια. Κατηγορεί επίσης την Νομαρχία Βόλου, στην οποία πήγε ο αδελφός του για να διαμαρτυρηθεί για την επίταξη, ότι αδιαφόρησαν για τα γεγονότα καθώς το μόνο που του είπαν ήταν, ότι δεν είχαν δώσει καμία διαταγή να παρθούν τα ζώα παρά μόνο την ημέρα των Χριστουγέννων του 1942 και έτσι αρνήθηκαν να του πληρώσουν τα ζώα που εκλάπησαν.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Οι δικαστές, παρόντος και του γραμματέως αποφάσισαν. Οι κατηγορούμενοι κηρύχθηκαν ένοχοι για την παράβαση του άρθρου Ι εδαφ. Ιβ' της υπ. αριθμ. 6/45 συντακτικής πράξης, εν μέτρια όμως σύγχυση, αθώοι δε των λοιπών παραβάσεων λόγω αμφιβολιών. Με βάση την υπ. αριθμ. 27 ε.ε απόφαση καταδικάζονται οι κηρυχθέντες κατηγορούμενοι ένοχοι σε φυλάκιση, εν συνόλου (4) ετών και εις τας δίκης έξοδα και τέλη εισπρακτέα αλληλεγγύης.

Διετάχθη η δέσμευση του 1/10 της περιουσίας αυτών, καθώς και η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων τους ισοβίως. Αφαιρέθηκε ο χρόνος της προφυλάκισης (2) μηνών και (20) ημερών και θα εκτίσουν την ποινή φυλάκισης σε σύνολο (3) ετών, (9) μηνών και (10) ημερών. Τέλος εδόθη στους μηνυτές το ποσό των 5.000 δρχ. για ψυχική οδύνη.¹⁹

26 Νοεμβρίου 1945

Στην παρούσα δίκη κατηγορούμενοι ήταν οι Ιωάννης Παπαγιώτης, Σπύρος Καλαμπαλίκης, Γεώργιος Παππάς, Κωνσταντίνος Τουφεξής και Γεώργιος Βλάνδας. Οι κατηγορίες αφορούσαν σε φόνο και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945.

Ο πρώτος μάρτυς κατηγορίας Ορέστης Κουτσογιώργος, κάτοικος Βελεστίνου ανέφερε, ότι ο Παπαγιώτης ήταν ένας προδότης της πατρίδος καθώς φορούσε γερμανικά ρούχα και τρομοκρατούσε τον κόσμο. Όλη την ημέρα αλλά και τη νύχτα μαζί με τον Καλαμπαλίκη οπλισμένοι έκαναν μπλόκα έξω από τα σπίτια, συλλάμβαναν τους ανθρώπους και τους οδηγούσαν στους Γερμανούς, οι οποίοι και τους εκτελούσαν. Μάλιστα ακούγονταν και άλλα ονόματα όπως του Παππά και του Βλάνδα.

¹⁹ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947, Αριθ. Εγγράφου 27

Ο επόμενος μάρτυς Γεώργιος Κακούρας αναφέρει ότι στις 22 Μαΐου 1944 έγινε το πρώτο μπλόκο στο Βελεστίνο από τον ΕΑΣΑΔ και συνέλαβαν μερικά παιδιά. Στις 28-29 Μαΐου 1944 πραγματοποιήθηκε το δεύτερο μπλόκο και συνέλαβαν πολλούς πολίτες, τους οποίους μετέφεραν στον Βόλο και από αυτούς άλλους τους άφησαν ελεύθερους και άλλους τους εκτέλεσαν. Έπειτα στις 7 Ιουνίου 1944 συνέλαβαν τον ίδιο, ο Παπαγιώτης μαζί με τον Καλαμπαλίκη και τον μετέφεραν αρχικά στη φυλακή και έπειτα στο στρατόπεδο συγκέντρωσης, όπου τον κράτησαν όμηρο μέχρι τις 30 Απριλίου του 1945.

Μια γυναίκα μάρτυς αναφέρει ότι στις 6 Ιουνίου 1944 ο Παπαγιώτης μαζί με Γερμανούς πήγαν στο σπίτι της, οπλισμένοι και τους συνέλαβαν και μαζί με άλλους τους οδήγησαν στους Γερμανούς και από εκεί στη φυλακή. Από εκεί τους μετέφεραν στην Κίτρινη Αποθήκη και έπειτα στη Θεσσαλονίκη και συγκεκριμένα στο στρατόπεδο Π. Μελά, όπου έμεινε 2 μήνες και έπειτα αφέθη ελεύθερη. Την κόρη της δε, την κράτησαν ακόμη περισσότερο καιρό ενώ τον άνδρα της τον πήραν όμηρο οι Γερμανοί..

Απόφαση του Δικαστηρίου

Όσον αφορά τον Γεώργιο Βλάνδα, το δικαστήριο αποφάσισε ότι δεν θα δικάσει τον κατηγορούμενο καθώς απεβίωσε στις 16 Νοεμβρίου 1943, επομένως παύει κατά αυτόν οποιαδήποτε ποινική δίωξη, λόγω θανάτου.

Κηρύσσει ενόχους τους κατηγορουμένους Ι. Παπαγιώτη και Σπ. Καλαμπαλίκη ότι από κοινού συμφέροντος αποφάσισαν και εκτέλεσαν τις παρακάτω αξιόποινες πράξεις και παρείχαν βοήθεια στο Βελεστίνο από τον Απρίλιο του 1944 μέχρι τις 20 Οκτωβρίου 1944, κατέδωσαν στον εχθρό και στις Γερμανικές Αρχές Κατοχής Έλληνες πολίτες, προέβησαν σε πράξεις βίας μόνοι τους αλλά και μαζί με τις Αρχές Κατοχής.

Αθώοι όμως ότι υπό κοινού συμφέροντος εκτέλεσαν την επόμενη αξιόποινη πράξη, ότι στον Βόλο από τον Απρίλιο του 1944 έως τις 20 Οκτωβρίου παρείχαν στον εχθρό συστηματικά πληροφορίες και ότι εκ προμελέτης αποφάσισαν και εσκεμμένα εκτέλεσαν ανθρωποκτονία. Αθώοι και οι κατηγορούμενοι Γ. Παππάς και Κωνσταντίνος Τουφεξής, λόγω αμφιβολιών.

Καταδικάζει τους ενόχους Ι. Παπαγιώτη και Σπ. Καλαμπαλίκη εις την εσχάτη των ποινών. Διατάζει τη στέρηση σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου αναφερόμενων δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως, καθώς και τη δέσμευση του ½ της περιουσίας τους.²⁰

²⁰ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947, Αριθ. Εγγράφου 36,37

1.1 Τα ονόματα των δωσιλόγων του 1945

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφέρω συγκεντρωμένα όλα τα ονόματα των δωσιλόγων του 1945.

1. Δημήτριος Κωνσταντίνου Τικελιώτης, κάτοικος Βόλου (Φόνοι, απόπειρες φόνων-βιασμών και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
2. Τάκης Μακεδών, κάτοικος Βόλου (Φόνος, κλοπή, προμελετημένα τραύματα και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
3. Χρήστος Βελέντζας, κάτοικος Βόλου (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
4. Τάσος Γεωργακόπουλος, κάτοικος Βόλου (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
5. Ερνέστο Φον Κλέβε, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
6. Σοφία θυγ. Γεωργίου Πουρπούρη, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
7. Τούλα Κροντήρη, κάτοικος Λαρίσης (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
8. Κωνσταντίνος Ρεπανάς, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
9. Σπύρος Ανούσης, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
10. Ευθύμιος Νικολάου Βελέντζας, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
11. Αναστάσιος Ηλ. Φραγκιάς, κάτοικος Βόλου (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
12. Λεονάρδος Ρουβέρτος Μέκκας, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
13. Βασίλειος Απ. Μάρτος, υπόδικος φυλακών Βόλου, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
14. Σπυρίδων Ανδρ. Τσέλιος, υπόδικος φυλακών Βόλου, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
15. Νικόλαος Αθαν. Σουφλάρης, υπόδικος φυλακών Βόλου, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
16. Σταύρος Ιων. Τζίμας, υπόδικος φυλακών Βόλου, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
17. Ιωάννης Ανδρ. Παπαγιώτη, κάτοικος Βελεστίνου (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
18. Σπύρος Καλαμπαλίκης, κάτοικος Λεχωνίων (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).

19. Γεώργιος Παππάς, κάτοικος Βόλου (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
20. Κωνσταντίνος Τουφεξής, κάτοικος Άνω Λεχωνίων (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
21. Γεώργιος Βλάνδας, κάτοικος Βελεστίνου(Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
22. Πέτρος Λάμπρου Κορλός, υπόδικος φυλακών Βόλου, κάτοικος Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
23. Χρήστος Αργυρίου Παπαποστόλου, κάτοικος Πορταριάς (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
24. Κωνσταντίνος Ευσταθίου Μωραΐτης, υπόδικος φυλακών Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
25. Κωνσταντίνος Φιλιππιτζής, κάτοικος Βόλου (κλοπή).
26. Π. Μαλαβέτας, κάτοικος Βόλου, (κλοπή).
27. Κωνσταντίνος Χρ. Κουτσονίκας, (κλοπή).
28. Στέργιος Χρ. Κοντίνας, κάτοικος Βόλου, (κλοπή).²¹

²¹ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947, Έτος 1945*

2. Οι δίκες του 1946

Το 1946 ήταν μια χρονιά στην οποία εκδικάστηκαν περισσότερες υποθέσεις και βγήκαν στο φως κρυμμένα μυστικά και αλήθειες που μέχρι πριν την λήξη του πολέμου οι κάτοικοι του Βόλου φοβόντουσαν να αποκαλύψουν, διότι ήθελαν να προστατέψουν τη σωματική ακεραιότητα των ίδιων αλλά και των οικογενειών τους. Οι δωσίλογοι ήταν αδίστακτοι και ανήθικοι άνθρωποι που δε δίσταζαν να διαπράξουν τον οποιονδήποτε φόνο ανά πάσα ώρα και στιγμή. Οι κάτοικοι του Βόλου φαίνεται ότι στα χρόνια της Κατοχής σιωπούσαν, ωστόσο μέσα τους σιγόβραζε ο θύμος και η ώρα της εκδίκησης, μέσα από τη δικαστική τους τιμωρία. Οι δίκες του 1946 αποκαλύπτουν πιο έντονα τις βαρβαρότητες των δωσιλόγων απέναντι στους πολίτες. Θα μπορούσα να πω ότι διαβάζοντας κανείς μία-μία τις δίκες, το μυαλό φεύγει πίσω στον χρόνο και συναντά εκείνη τη σκοτεινή εποχή. Ο Βόλος ήταν μια πόλη που σιωπούσε η χαρά και κυριαρχούσε ο τρόμος. Στα στενά δρομάκια του, ο κάθε πολίτης μπορούσε να έρθει αντιμέτωπος με την αλήθεια, καθώς νεκροί ήταν πεταμένοι στους δρόμους, όπως στην οδό Ογλ ή Δημητριάδος. Στα παλαιά Βόλου γινόντουσαν συστηματικά έλεγχοι από τον ΕΑΣΑΔ, την ΕΑΟ και την ΕΕΕ...

12 Φεβρουαρίου 1946

1^η Δίκη

Η πρώτη δίκη για το νέο έτος ξεκινά. Το δικαστικό σώμα παραμένει το ίδιο. Η συνεδρίαση αρχίζει και παρουσιάζονται οι κατηγορούμενοι, οι οποίοι ήταν οι Βασίλειος Εμμανουήλ Τσεσμέτζογλου (υπόδικος φυλακών Βόλου), Κ. Γ. Γαζής και Ι. Γ. Σκαρίμβας (απόντες).

Ο πρόεδρος φωνάζει τον πρώτο μάρτυρα κατηγορίας, ο οποίος ήταν ο Δήμος. Γ. Δήμου. Η κατάθεση του ήταν κόλαφος για τον κατηγορούμενο, καθώς ανέφερε, ότι οι κατηγορούμενοι ήρθαν και τον συνέλαβαν τον ίδιον αλλά και άλλους ανθρώπους στο Αχίλλειον όπου επρόκειτο να μιλήσει ο Μακεδών. Αφού τον συνέλαβαν, τον οδήγησαν δέρνοντάς τον στον Άγιο Νικόλαο

προς Δημητριάδος μέσα σε ένα στενό και εκεί του πέρασαν ένα σύρμα στον λαιμό με σκοπό να τον πνίξουν. Ωστόσο όπως λέει χαρακτηριστικά βρήκε το θάρρος και τους ξέφυγε. Ο Τσεσμέτζογλου αναφέρει, τον οποίο γνώριζε καλά οπλοφορούσε πάντα, αφού οι Γερμανοί του έδιναν τα όπλα, ενώ εκείνη την ημέρα κρατούσε και ένα βούρδουλα στο χέρι. Μάλιστα για πρώτη φορά γίνεται και αναφορά στην εξωτερική ενδυμασία των δωσιλόγων, καθώς περιγράφει ότι φορούσε κοντό σορτς σε χρώμα χακί. Τελειώνοντας αναφέρει ότι κάποιος με το όνομα Χαρίσης του είπε ότι αυτός που τον συνέλαβε ήταν ο Τσεσμέτζογλου και ήταν μέλος του ΕΑΣΑΔ. Η σύλληψή του οφειλόταν στο ότι ήταν μέλος του ΕΑΜ.

Ο πρόεδρος κάλεσε στη συνέχεια τον μάρτυρα Τάκη Γ. Χαρίση. Ο Χαρίσης έρχεται να συμπληρώσει τη μαρτυρία του Δήμου. Λέει λοιπόν ότι ήταν μαζί με τον Δήμου στις φυλακές Αλεξάνδρας και ότι κάποια στιγμή ο Δήμου τον ρώτησε ποιός ήταν ο άντρας με το χακί σορτς και τα μαύρα μαλλιά και τότε του απάντησε ότι σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά που του έδωσε ο άντρας αυτός, ήταν ο Τσεσμέτζογλου. Συμπληρώνει μάλιστα ότι στον ΕΑΣΑΔ κοντό παντελόνι φορούσαν μόνο 5-6 Εασαδίτες και ότι στην οργάνωση υπήρξε και άλλος Τσεσμέτζογλου με το όνομα Σαράντης. Τελειώνει λέγοντας ότι ο Βασίλης Τσεσμέτζογλου συνελήφθη από τον ΕΑΣΑΔ και έτσι έγινε μέλος.

Στη συνέχεια ακολουθούν και οι επόμενοι μάρτυρες κατηγορίας, οι οποίοι και αυτοί με την σειρά τους επιβεβαιώνουν τα λόγια του Δήμου. Τα κυριότερα στοιχεία από τις καταθέσεις τους ήταν, ότι ο Δήμου συνελήφθη στις 21 Μαΐου 1944 όπου τον κρατούσαν από το λαιμό επί της οδού Δημητριάδος με Αντωνοπούλου και βλέποντας τον μάρτυρα ο Τσεσμέτζογλου πήγε να συλλάβει και αυτόν και τον γλίτωσε η γνωριμία που είχε με έναν από τους Γερμανούς που ήταν εκεί. Μάλιστα αναφέρουν ότι ο Δήμου βγήκε από τη φυλακή τον Οκτώβριο του 1945.

Ωστόσο από τη δίκη δεν έλειψαν και οι μάρτυρες υπεράσπισης οι οποίοι υποστήριξαν ότι ο κατηγορούμενος αναγκάστηκε να καταταγεί στον ΕΑΣΑΔ, καθώς ήταν 22 ημέρες φυλακή και ενώ όλοι οι συγκρατούμενοί του εκτελεστήκαν, πήγε ο Μακεδών και του είπε, ότι θα σωζόταν μόνο εάν γράφονταν στον ΕΑΣΑΔ. Γράφτηκε λοιπόν ο κατηγορούμενος όπως αναφέρει, αλλά δεν κάθισε για πολύ καθώς έφυγε για την Αθήνα και παραδόθηκε στους αντάρτες, 21 Μαΐου του 1944 έφυγε λέει ο κατηγορούμενος από τον Βόλο για Καρδίτσα με το τρένο.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο αφού συνεδρίασε απεφάνθη, ότι κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο μόνο κατά της παραβάσεως του άρθρου Ι εδ. δ', 2 και 3 του υπ. αριθμ. 533 του 1945 Α.Ν, ότι ενήργησε κατά τρόπο πιεστικό κατά του λαού και διευκόλυνε το έργο των Αρχών Κατοχής, αφού προσχώρησε στον ΕΑΣΑΔ. Ωστόσο επειδή προέκυψαν αμφιβολίες κατά τη διάρκεια της δίκης ως προς τις διάφορες κατηγορίες που αποδόθηκαν, ως προς αυτά κηρύσσει αυτόν αθώο, ότι κατά τόπο και χρόνο κατέδωσε στον εχθρό τον Έλληνα Δήμο Δήμου, ότι προέβη σε πράξεις βίας και ότι έδινε στον εχθρό πληροφορίες για τον άνθρωπο αυτό.

Καταδικάζει τον κατηγορούμενο σε ποινή πρόσκαιρων δεσμών (10) ετών και (1) μηνός. Δεσμεύεται το 1/10 της περιουσίας του και στέρηση των άρθρων 21, 23 και 24 του ποινικού νόμου αναφερόμενων δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως.²²

12 Φεβρουαρίου 1946

2^η Δίκη

Το δικαστήριο αφού έβγαλε την απόφαση της πρώτης δίκης προχώρησε στην επόμενη την ίδια ημέρα. Κατηγορούμενος ήταν ξανά ο Βασίλειος Τσεσμέτζογλου, αφού μηνύθηκε και δεύτερη φορά αλλά και οι Γεράσιμος Ιωάννου Κραβαρίτης (υπόδικος των φυλακών Βόλου), Σαράντης Τσεσμέτζογλου, Ευθύμιος Βελέντζας και Αθανάσιος Λ. Λαμπαδάρης. Η κατηγορία αφορούσε σε φόνο και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945.

Η μηνύτρια ήταν η Κούλα χήρα του Π. Σταυρίδη και ζητούσε από τον Λ. Λαμπαδάρη χρηματική αποζημίωση για ψυχική οδύνη. Τον άντρα της ισχυρίζεται στο δικαστήριο και σύμφωνα με την προανάκριση, τον συνέλαβαν οι κατηγορούμενοι, ενώ συνολικά είχαν συλλάβει 40 άτομα, τα οποία τα οδήγησαν στην Κίτρινη Αποθήκη και στις 21 Μαΐου του 1944 εκτελέστηκαν 4 άτομα που ανάμεσα σε αυτά ήταν και ο σύζυγός της.

²² ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 4, 5 (1946)

Οι μάρτυρες υπεράσπισης προσήλθαν στο δικαστήριο και ξεκίνησε η ακροαματική διαδικασία.

Ο πρώτος μάρτυρας κατηγορίας ανέφερε ότι την ημέρα που συνέλαβαν τον Σταυρίδη, συνέλαβαν και τον ίδιο, οι κατηγορούμενοι Τ. Μακεδών, Ευθ. Βελέντζας και Βασίλειος Τσεσμέτζογλου. Καθώς προχωρούσαν με σειρά προς την Κίτρινη Αποθήκη, τραβούν ξαφνικά τον Σταυρίδη έξω από τη σειρά και τον εκτελούν. Τη διαταγή την είχε δώσει ο Μακεδών. Έπειτα οι υπόλοιποι οδηγήθηκαν στην αποθήκη, όπου έμειναν εκεί αρκετές ημέρες. Στις 21 Μαΐου 1944 σκότωσαν απ' όλους συνολικά 4 άτομα.

Ο επόμενος μάρτυς επιβεβαιώνει την κατάθεση του πρώτου και συμπληρώνει, ότι ενώ προχωρούσαν στη σειρά ένας από τους συνοδούς είπε «*τι τον φυλάτε αυτόν, αυτός είναι του ΕΛΑΣ*». Αμέσως ο Μακεδών έδωσε την εντολή και όλοι μαζί άρχισαν να τον πυροβολούν. Ωστόσο δεν γνώριζε ποιος από τους κατηγορούμενους του έδωσε τη χαρακτηριστική βολή.

Αφού ολοκληρώθηκαν οι καταθέσεις των μαρτύρων κατηγορίας ήρθε η στιγμή και της απολογίας των κατηγορούμενων. Ωστόσο εξέτασαν μόνο τους Β. Τσεσμέτζογλου και Γ. Κραβαρίτη, καθώς οι Σ. Τσεσμέτζογλου, Ευθ. Βελέντζας και Αθ. Λαμπαδάρης ήταν απών.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο κηρύσσει όλους τους κατηγορούμενους ενόχους, ότι υπό κοινού συμφέροντος κινούμενοι αποφάσισαν την εκτέλεση της επόμενης αξιόποινου πράξεως και ένεκα ταύτης συνομολόγησαν προς αλλήλους αμοιβαία συνδρομή στον Βόλο στις 13 Μαΐου 1944. Προέβησαν σε πράξεις βιαιάς σύμπραξης ή μη με τα των οργάνων Αρχών Κατοχής εις βάρος των Ελλήνων πολιτών Π. Σταυρίδη, Στ. Παπουτσή και Χ. Γιαννανίδου. Επίσης, κηρύσσει ένοχο τον Αθ. Λαμπαδάρη, ότι στον παρά πάνω τόπο και χρόνο εκ προμελέτης αποφάσισε και εσκεμμένα

πραγματοποίησε την ανθρωποκτονία κατά του Π. Σταυρίδη, σκοτώνοντας αυτόν με πολλές σφαίρες και από τα τραύματά του επήλθε και ο θάνατός του.

Από την άλλη κηρύσσει αυτούς αθώους, ότι στις 13 Μαΐου του 1944 στο Βόλο υπό κοινού συμφέροντος κινούμενοι αποφάσισαν την πραγματοποίηση των επόμενων αξιόποινων πράξεων και ένεκα τούτων συνομολόγησαν προς αλλήλους αμοιβαία συνδρομή ότι, κατέδωσαν στον εχθρό οι μεν δυο πρώτοι τον Έλληνα Π. Σταυρίδη, ενώ όλοι βοήθησαν για την ανακάλυψη και σύλληψη των Π. Σταυρίδη, Σ. Παπουτσή και Χ. Γιαννανίδη. Αθώοι και ότι παρείχαν πληροφορίες για κινήσεις ατόμων και οργανώσεων που ήταν στον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα.

Στο Α. Λαμπαδάρη επιβληθεί η ποινή του θανάτου, ενώ για τους υπόλοιπους η ποινή των πρόσκαιρων δεσμών (15) ετών έκαστος. Οι κατηγορούμενοι τιμωρούνται υπό τους αριθμ. 57, 109, 287, 288 του Ποινικού Νόμου, άρθρ. 1 εδ. ζ' και ιγ, 2 και 3 του υπ. αριθμ. 533 του 1945 Α.Ν.

Η χρηματική αποζημίωση που δόθηκε στη μηνύτρια ανήλθε στο ποσό των 9.000 δρχ....²³

14 Φεβρουαρίου 1946

1^η Δίκη

Ο πρόεδρος του δικαστηρίου φωνάζει τα ονόματα των κατηγορουμένων, οι οποίοι ήταν οι Κ. Μωραΐτης, Β. Παπαθανασίου, Γ. Παππάς, Κ. Ρεπανάς, Τ. Μαρδέλης και Γ. Παπαμάρκος. Ωστόσο όλοι ήταν απών εκτός από τον Κ. Μωραΐτη.

Ο μηνυτής ήταν ο Π. Περώνης και ζητούσε χρηματική αποζημίωση 10.000 δρχ. για ψυχική οδύνη. Αναφέρει ότι ο Γ. Παππάς τον συνέλαβε μαζί με άλλους 3 αγνώστους στις 27 Ιουλίου 1944 και τον παρέδωσαν στον Κ. Ρεπανά και Τ. Μαρδέλη, οι οποίοι τον απειλούσαν ότι θα τον σκότωναν, εάν δεν ομολογούσε τους Εαμίτες σιδηροδρόμους. Μάλιστα ο Κ. Ρεπανάς τον χτυπούσε για να αποκαλύψει τα ονόματα. Όλοι τους τονίζει οπλοφορούσαν.

²³ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 6, 7

Οι επόμενοι μάρτυρες αναφέρουν ότι ο Παππάς ήταν στην ΕΑΟ και διατηρούσε στενή σχέση και συνεργασία με τους Γερμανούς. Για τον Παπαθανασίου αναφέρει ένας μάρτυρας, ότι τον συνέλαβε και τον πήγε στην ΕΕΕ.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Ακούγοντας όλες τις καταθέσεις των μαρτύρων, το δικαστήριο απεφάνθη ότι, κηρύσσει ένοχο τον Γ. Παππά ότι πρώτον, κατέδωσε στον εχθρό Έλληνες υπηκόους και βοήθησε στην ανακάλυψη και σύλληψη αυτών, όπου επήλθε και ο θάνατός του ενός, ο οποίος εκτελέστηκε από τους Γερμανούς. Δεύτερον, ότι προέβη σε πράξεις βίας μαζί με τις Αρχές Κατοχής σε βάρος τους.

Αθώοι οι κατηγορούμενοι Β. Παπαθανασίου, Γ. Παπαμάρκου και Κ. Μωραΐτης λόγω αμφιβολιών.²⁴

14 Φεβρουαρίου 1946

2^η Δίκη

Το δικαστήριο συνεχίζει την ίδια ημέρα και την εκδίκαση της επόμενης υπόθεσης. Ο πρόεδρος φωνάζει τα ονόματα των κατηγορουμένων, τα οποία ήταν τα εξής: Παρόντες οι Δ. Χαρίσης, Ι. Πλατανιώτης, Γ. Κραβαρίτης, Γ. Θάνος και απόντες οι Χρ. Βελέντζας, Γ. Παπαδόπουλος και Τ. Μακεδών. Οι κατηγορίες αφορούσαν την παράβαση του Α.Ν υπ. αριθμ. 533 του 1945 και για φόνο.

Στη δίκη αυτή όλοι οι μάρτυρες κατηγορίας ανέφεραν, ότι οι κατηγορούμενοι άνηκαν στον ΕΑΣΑΔ και έμπαιναν μέσα στα σπίτια των ανθρώπων και συλλάμβαναν άτομα που θεωρούσαν ύποπτα ότι συνεργάζονταν ή κάλυπταν αντάρτες. Οι περισσότερες κατηγορίες προσάπτονται

²⁴ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 10

προς το πρόσωπο του Δ. Χαρίση, του Χρ. Βελέντζα, του Τ. Μακεδών αλλά και του Γ. Κραβαρίτη.

Το δικαστήριο ακούγοντας όλες τις πλευρές έβγαλε την τελική του απόφαση.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει αθώο τον Γ. Θάνο λόγω αμφιβολιών. Ο Δ. Χαρίσης και ο Ι. Πλατανιώτης σε φυλάκιση 1(1/2) χρόνου. Ο Γ. Κραβαρίτης και ο Χρ. Βελέντζας σε ισόβια δεσμά. Ο Γ. Παπαδόπουλος σε πρόσκαιρα δεσμά (20) ετών. Ο Τάκης Μακεδών σε ποινή θανάτου.²⁵

18 Φεβρουαρίου 1946

Η νέα συνεδρίαση ξεκίνα με τα μέλη του δικαστηρίου να έχουν κάποιες μικρές αλλαγές. Πρόεδρος παρέμενε ο Αλέξ. Παπαζήσης, Τακτικά Μέλη ήταν οι Ευστ. Ποταμίτης και Π. Δουμπόγιας, Λαϊκά Μέλη οι Α. Μαστροκόστας και Κ. Κυριακόπουλος, Αντιπρόεδρος ο Π. Κουράτος (κωλυόμενος του επιτρόπου) και Γραμματέας ο Δ. Βεζύρης.

Ο πρόεδρος προσφωνεί τους κατηγορουμένους, παρόντες ήταν οι Ν. Αθανασίου Γκόντας, Χρήστος Καραμάνης και απών ο Κωνσταντίνος Ν. Γκόντας. Η κατηγορία αφορούσε την παράβαση του Α.Ν υπ. αριθμ. 533 του 1945.

Ο πρώτος μάρτυς κατηγορίας ήταν ο Π. Δούκας, ο οποίος ανέφερε ότι το 1942 βγήκε μια διαταγή σύμφωνα με την οποία η διαχείριση του γάλακτος θα πήγαινε στη Λεγεώνα των Βλάχων. Λέγονταν ότι αυτοί ήθελαν να φτιάξουν το Βασίλειο της Πίνδου. Ο κατηγορούμενος Καραμάνης μια μέρα που τον βρήκε του είχε πει ότι άσκοπα έτρεχε για τα γάλατα, διότι πλέον αυτά άνηκαν σε εκείνους, δηλαδή στους Βλάχους. Αναφέρει επίσης ότι του πήραν 8.000 οκάδες γάλα και του το πλήρωσαν σύμφωνα με την τιμή που είχε ορίσει η Λεγεώνα. Μάλιστα το γάλα το αγόραζαν 165 δρχ. ανά οκά, το δε τυρί το πουλούσαν στην Αθήνα 2000 δρχ. την οκά. Το

²⁵ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 12

γάλα συμπληρώνει το έπαιρναν για τον εαυτό τους και προς δική τους εκμετάλλευση. Οι κατηγορούμενοι σίγουρα θα ήταν εγγεγραμμένοι στη Λεγεώνα των Βλάχων, ωστόσο το μόνο που είχαν λείπει ήταν οικονομική συνεργασία μαζί με τους Ιταλούς. Τελειώνει λέγοντας ότι ο Ν. Γκόντας ακουγόταν ότι ήταν ο ταμίας της Λεγεώνας. Από τα ποσά που κέρδιζε έδινε 5 δρχ. την οκά για τη Λεγεώνα. Ωστόσο οι κατηγορούμενοι τονίζει ότι δεν είχαν δράση ως Λεγεωνάριοι διότι, όσοι από τους Βλάχους είχαν δράση ως Λεγεωνάριοι, εκτελέστηκαν από τους αντάρτες.

Ο επόμενος μάρτυς ονομάζονταν Ι. Φασούλας και ήταν επιστάτης του Δούκα. Ανέφερε ότι ο Γκόντας ήταν Λεγεωνάριος. Μια ημέρα κατά την περίοδο της κατοχής στο κτήμα του Δούκα είχε έρθει ο αδελφός του Καραμάνη μαζί με το παιδί του Γκόντα και είχαν φέρει τα καζάνια για να φτιάξουν το τυρί και τότε του είπε ότι ο κατηγορούμενος του πήρε το γάλα.

Τα ίδια αναφέρουν και οι επόμενοι μάρτυρες συμπληρώνοντας ότι οι Λεγεωνάριοι απειλούσαν όποιον δεν εγγράφονταν στη Λεγεώνα και πολλές φορές τους έγραφαν οι ίδιοι χωρίς τη θέλησή τους. Ωστόσο γνώριζαν ότι οι κατηγορούμενοι ήταν εγγεγραμμένοι στη Λεγεώνα και σίγουρα θα είχαν οικονομικά οφέλη, διαφορετικά δεν θα έπαιρναν το γάλα του μηνυτή.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο αποφάσισε και κήρυξε τους κατηγορούμενους ενόχους, ότι υπό κοινού συμφέροντος κινούμενοι αποφάσισαν την εκτέλεση της επόμενης αξιόποινου πράξεως, ότι δηλαδή από τον Απρίλιο του 1942 έως τον Οκτώβριο του 1944 προκάλεσαν ζημιά στους Έλληνες πολίτες, με το να βοηθούν τους Ιταλούς οικονομικά, αφού αφαιρούσαν δια της βίας το γάλα του μηνυτή Π. Δούκα, το οποίο ήταν παραγωγής 1942 και το έπαιρναν σε χαμηλότερη τιμή από το κανονικό προκαλώντας οικονομική ζημιά σε Έλληνα πολίτη.

Αθώους δε ότι στον παραπάνω τόπο και χρόνο έγιναν με την βοήθεια των Ιταλών αρχηγού και οδηγού κινήσεως εις την προσβολή της ακεραιότητας της χώρας με το να προβούν στην ίδρυση της Λεγεώνας των Βλάχων που αυτό θα οδηγούσε στην ίδρυση αυτόνομου Βλάχικου Κράτους. Δια ταύτα καταδικάζει τον Νικόλαο Γκόντα εις εικκτική (6) ετών, τον Χρήστο Καραμάνη εις εικκτική (8 και 1/2) ετών. Διατάχθηκε επίσης η στέρηση σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του

Ποινικού Νόμου αναφερόμενων δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και λοιπών ικανοτήτων ισοβίως. Τέλος δεσμεύτηκε το ¼ της περιουσίας τους.

Από τον Νικόλαο Γκόντα αφαιρέθηκε ο χρόνος της προφυλάκισής του που ήταν (5) μήνες και (3) ημέρες, συνεπώς θα εκτίσει ποινή ειρκτής (5) ετών, (6) μηνών και (27) ημερών. Φυσικά στο μηνυτή δόθηκε αποζημίωση (9.000) δρχ. για ψυχική οδύνη αλλά και την πληρωμή του δικηγόρου του, ποσού (10.000) δρχ.. Ωστόσο σύμφωνα με τον αριθμό εγγράφου 15, στον κατηγορούμενο Κωνσταντίνο Γκόντα παύεται οποιαδήποτε περαιτέρω ποινική δίωξη, καθώς απεβίωσε στον Αλμυρό την 1 Ιουλίου 1945.²⁶

21 Φεβρουαρίου 1946

1^η Δίκη

Ο πρόεδρος φωνάζει τα ονόματα των κατηγορουμένων. Παρόντες ήταν οι Απόστολος Μέρμηγκας(υπόδικος), Μ. Σουλιώτης, Κων. Γ Μαστρογιάννης και Ζωή συζύγου Μ. Σουλιώτη. Οι απόντες ήταν οι Σπ. Καλαμπαλίκης, Κ. Ραφτογιάννης, Ι. Βελιτσός, Αθ. Λαμπαδάρης, Ι. Μουτσογιάννης.

Η μηνύτρια ονομάζονταν Αικατερίνη χήρα του Δ. Σταθάκη, η οποία έκανε τη μήνυση για να βρει τον δολοφόνο του γιου της. Ανέφερε ότι δεν αναγνώριζε κανέναν από τους κατηγορούμενους, ως πιθανό φονιά του γιου της. Ωστόσο κάποιοι μάρτυρες είπαν ότι ο Μέρμηγκας ήταν στον ΕΑΣΑΔ και ότι επειδή τον κυνηγούσαν οι Ελασίτες έφυγε από τα Λεχώνια και πήγε στον Βόλο. Στα Λεχώνια επέστρεφε μόνο όταν έρχονταν και οι Γερμανοί.

Ακούγοντας τους μάρτυρες ο επίτροπος Γεώργιος Καπετανάκης πρότεινε την ενοχή μόνο του πρώτου κατηγορουμένου, δηλαδή του Απόστολου Μέρμηγκα.

²⁶ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 15, 16

Απόφαση του Δικαστηρίου

Ο πρόεδρος Αλέξανδρος Παπαζήσης δημοσίευσε την υπ, αριθμ. θ.21 ε.ε απόφαση με την οποία ο Απόστολος Μέρμηγκας κηρύχθηκε ένοχος μόνο για την πρώτη παράβαση του Α.Ν υπ, αριθμ. Ι δια του νόμου 533 του 1945. Κηρύχθηκε ένοχος, ότι δηλαδή στις 8 Μαΐου 1944 στα Άνω και Κάτω Λεχώνια ανέλαβε υπηρεσία στις Αρχές Κατοχής, αφού προσχώρησε στον ΕΑΣΑΔ και δρούσε με βάση τον έλεγχο και τις διαταγές των Γερμανών, ενήργησε με τρόπο πιεστικό και διευκόλυνε το έργο τους .

Αθώος δε για όλες τις άλλες κατηγορίες όπως και οι υπόλοιποι κατηγορούμενοι, ότι στον πάρα πάνω χρόνο και τόπο κατέδωσε στον εχθρό τον Έλληνα Κώστα Σταθάκη και ενήργησαν δια την ανακάλυψη και σύλληψη αυτού. Αθώος, ότι αφαίρεσε κάτι πολύτιμο από τον νεκρό, ότι έδινε συστηματικά στον εχθρό πληροφορίες περί κινήσεως συγκεκριμένου ατόμου, ότι εκ προμελέτης αποφάσισε και διέπραξε ανθρωποκτονία κατά του Κώστα Σταθάκη με απαγχονισμό, διότι ο θάνατός του προήλθε από αυτό.²⁷

21 Φεβρουαρίου 1946

2^η δίκη

Η δίκη αυτή είχε ως κατηγορούμενο τον Ιωάννη Βελίτσα, ο οποίος όμως δεν παρουσιάσθηκε στο δικαστήριο. Η κατηγορία προς το πρόσωπό του αφορούσε την παράβαση του Α.Ν υπ, αριθμ. 533 του 1945 και για φόνο.

Η μηνύτρια ονομάζονταν Σταυρούλα σύζυγος του Σ. Κωνσταντέλη. Ανέφερε ότι έπιασαν τον αδελφό της ο Βελίτσας μαζί με άλλους Εασαδίτες λέγοντας τα ονόματα Καραβίδας, Παπιάς, Καλαμπαλικής και Γαζής, οι οποίοι όλοι τους ήταν οπλισμένοι. Ωστόσο και οι υπόλοιποι

²⁷ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 21

μάρτυρες κατηγορίας ανέφεραν, ότι ήταν στον ΕΑΣΑΔ. Το δικαστήριο ακούγοντας και εξετάζοντας όλες τις μαρτυρίες έβγαλε την τελική απόφαση.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο, ότι στις 23 Ιουνίου 1944 στα Άνω Λεχώνια, πρώτον κατέδωσε στον εχθρό τον Έλληνα υπήκοο Νικόλαο Σαμουρδάνη και ότι βοήθησε προς την ανακάλυψη και φυλάκιση του, η οποία οδήγησε και στον θάνατό του. Δεύτερον, ότι παρείχε συστηματικά πληροφορίες στον εχθρό για τις κινήσεις του συγκεκριμένου ατόμου εργαζόμενου στον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα. Αθώς, ότι στα Άνω Λεχώνια στις 23 Ιουνίου 1944 μαζί με άλλους διέπραξε την ανθρωποκτονία.

Διατάζει για την πρώτη πράξη να τιμωρηθεί σε ισόβια δεσμά και για τη δεύτερη πράξη σε πρόσκαιρα δεσμά (15) ετών. Διατάζει τη δέσμευση του 1/10 της περιουσίας του αλλά και τη στέρηση δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και λοιπών ικανοτήτων ισοβίως.²⁸

23 Φεβρουαρίου 1946

Στη δίκη αυτή τα μέλη του Δικαστηρίου είχαν ως εξής: Δικαστής ήταν ο Θ. Παπαθεοδώρου, Τακτικά Μέλη: Α. Λογοθέτης και Σ. Ποταμίτης, Λαϊκά Μέλη: Σημέρης και Ζυγαλάκης, Ειδικός Επίτροπος: Κ. Καπετανάκης και Γραμματέας: Δ. Βεζύρης. Ο πρόεδρος ανέγνωσε τα ονόματα των κατηγορουμένων, οι οποίοι ήταν οι Γεράσιμος Κραβαρίτης, Τάκης Μακεδών, Τάκης Παπαδήμας, Χρήστος Βελέντζας και Αθανάσιος Λαμπαδάρης.

²⁸ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 23

Η δίκη ωστόσο έγινε μόνο προς το πρόσωπο του Γεράσιμου Κραβαρίτη, καθώς οι υπόλοιποι κατηγορούμενοι ήταν απόντες. Η κατηγορία βασιζόταν στην παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και για φόνο. Οι μάρτυρες κατηγορίας ανέφεραν ότι ο κατηγορούμενος άνηκε στον ΕΑΣΑΔ και ότι δολοφόνησε τον άντρα της μηνύτριας.

Η μηνύτρια στην κατάθεσή της ανέφερε, ότι δεν γνώριζε ποιος σκότωσε τον άνδρα της και τον Κουτσουνίκο. Ωστόσο, ο ίδιος ο Λαμπαδάρης της είχε πει ότι αυτός τους σκότωσε. Μάλιστα ο Πέτρος Κουλαζής ήταν αυτός που ήρθε και πήρε από το σπίτι της, τον άνδρα της και τον κουνιάδο της.

Ο επόμενος μάρτυς συμπλήρωσε ότι εκείνη την περίοδο είχε συλληφθεί και ο ίδιος και μάλιστα παρά λίγο να εκτελεστεί από τον Βελέντζα. Ωστόσο γλίτωσε και έτσι μπόρεσε και είδε τον Λαμπαδάρη να σκοτώνει δυο άτομα, τα οποία ήταν ο σύζυγος και ο κουνιάδος της μηνύτριας. Τελειώνει αναφέροντας ότι την ημέρα εκείνη σκοτώθηκαν 10-12 άτομα.

Στη συνέχεια ένας ακόμη μάρτυς συμπληρώνει ότι και τον ίδιο τον συνέλαβαν και τον οδήγησαν μπροστά σε ένα φαρμακείο το οποίο άνηκε στον άντρα της μηνύτριας και έτσι μπόρεσε και είδε τον Λαμπαδάρη να σκοτώνει τον Χαντζόγλου με το πιστόλι. Μαζί του ήταν ο Βελέντζας, ένας ψιλός ξανθός και ο Μακεδών. Έπειτα σκότωσαν λέει και άλλα 6 άτομα, χωρίς να τους εξετάσουν, ως αντίποινα.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει ενόχους όλους τους κατηγορουμένους, ότι από κοινού συμφέροντος αποφάσισαν και εκτέλεσαν τις παραπάνω αξιόποινες πράξεις και ένεκα ταύτα συνομολόγησαν προς αλλήλους αμοιβαία συνδρομή κατά τον Απρίλιο του 1944 έως τον Οκτώβριο του 1944. Το χρονικό διάστημα αυτό ανέλαβαν υπηρεσία στις Αρχές Κατοχής και ενήργησαν κατά τρόπο πειστικό προς τον λαό και διευκόλυναν το έργο της. Επίσης ένοχοι οι κατηγορούμενοι Τάκης Μακεδών, Αθανάσιος Λαμπαδάρης και Χρήστος Βελέντζας, ότι στις 13 Μαΐου 1944 προέβησαν σε πράξεις βίας με τις Αρχές Κατοχής εις βάρος των Ελλήνων Νικόλαο Κουτσουνίκο, Κώστα

Νιαώτη, Θ. Βουτσά, Πολύβιου Χαντζόγλου, Γ. Παπαργυροπούλου, Α. Λαδοπούλου και Α. Φερτεκλείδου. Παρείχαν συστηματικά πληροφορίες περί κινήσεως ατόμων και οργανώσεων εργαζόμενων δια τον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα. Επίσης, τον Αθανάσιο Λαμπαδάρη και Χρήστο Βελέντζα τους κηρύσσει ενόχους, ότι από κοινού αποφάσισαν και εκτέλεσαν ανθρωποκτονία κατά του Μ. Κουτσονίκου και Κώστα Νιαώτη, οι οποίοι πέθαναν από σφαίρες που είχαν σε διάφορα μέρη του σώματός τους.

Αθώοι ωστόσο λόγω αμφιβολιών οι κατηγορούμενοι Γ. Κραβαρίτης, Τ. Μακεδών. Τ. Παπαδήμας, Χ. Βελέντζας, Αθ. Λαμπαδάρης, ότι από κοινού συμφέροντος αποφάσισαν και εκτέλεσαν την επόμενη αξιόποινη πράξη, ότι στις 13 Μαΐου 1944 στον Βόλο κατέδωσαν στον εχθρό και βοήθησαν για την ανακάλυψη και σύλληψη τους Έλληνες Ν. Κουτσονίκο, Κ. Νιαώτη, Θ. Βουτσά, Π. Χαντζόγλου, Γ. Παπαργυρόπουλο, Α. Λαδόπουλο και Α. Φερτεκλείδη. Δεύτερον, ότι στον παραπάνω τόπο από τον Απρίλιο του 1944 μέχρι τον Οκτώβριο του 1944 παρείχαν συστηματικά στον εχθρό πληροφορίες για τις κινήσεις ατόμων και οργανώσεων εργαζομένων στον Εθνικό και Συμμαχικό αγώνα.

Οι κατηγορούμενοι προβλέπονται και τιμωρούνται υπό των άρθρων 57, 109, 287 και 288 του Ποινικού Νόμου και του άρθρου 1 εδαφ. δ', ζ' και η' καθώς και 2 και 3 του Α.Ν του υπ. αριθμ. 533 του 1945. Καταδικάζει τους κηρυχθέντες ενόχους κατηγορουμένους σε ποινή πρόσκαιρων δεσμών (12) ετών για την πρώτη πράξη. Τους Τ. Μακεδών, Α. Λαμπαδάρη, Χ. Βελέντζα, σε ποινή πρόσκαιρων δεσμών (13) ετών για την τρίτη πράξη. Τους Α. Λαμπαδάρη και Χ. Βελέντζα σε ποινή του θανάτου για την πέμπτη πράξη, στην ποινή συγχωνεύονται και οι ποινές των πρόσκαιρων δεσμών (12) και (13) ετών άνευ επιτάσεως. Στην ποινή του Τ. Μακεδών συγχωνεύτηκαν και τα πρόσκαιρα δεσμά (12) ετών με συνολική ποινή (15) έτη. Επίσης, διατάσσεται η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και λοιπών ικανοτήτων ισοβίως σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου. Τέλος δεσμεύτηκε το 1/10 της περιουσίας τους.²⁹

²⁹ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 45

11 Μαρτίου 1946

1^η Δίκη

Το δικαστήριο συνέρχεται και εκδικάζει για τον μήνα Μάρτιο. Ο Πρόεδρος είναι ο Θ. Παπαθεοδώρου (προεδρεύοντος κωλυόμενου προέδρου), Τακτικά Μέλη οι Λ. Λογοθέτης και Π. Δουμπογιάνης, Λαϊκά Μέλη οι Κ. Στεργιόπουλος και Π. Ζωίδης, Ειδικός επίτροπος ο Γ. Καπετανάκης και Γραμματέας ο Δ. Βεζύρης. Ο πρόεδρος φωνάζει τα ονόματα των κατηγορούμενων, από τους οποίους παρόντες ήταν οι Ν. Γεκενίδης, Δ. Χαρίσης (υπόδικος), Γ. Παπακώστας. Απόντες οι Δ. Κυριαζής, Κ. Ραφτογιάννης, Τ. Ζέρβας και Ν. Κάργας. Δικάζονταν για παράβαση του Α.Ν υπ. αριθμ. 533 του 1945 και για φόνο.

Στο δικαστήριο εμφανίζεται η πρώτη μάρτυς κατηγορίας και μηνύτρια, Ελένη θυγατέρα του Κώστα Μπακλαβά, η οποία στο δικαστήριο, όπως και κατά την προανάκριση της ανέφερε ότι συνέλαβαν τον αδελφό της μέσα στην Αγροτική Τράπεζα ένας Εασαδίτης μαζί με έναν Γερμανό. Θεώρει ότι ήταν ο Παπακώστας και ότι τον κατέδωσε αφού είχαν πάει μαζί στην τράπεζα. Δύο ημέρες αργότερα συνεχίζει, συνέλαβαν και έμενα με διαταγή του Γεκενίδη, ο οποίος της είπε ότι η ίδια θα βασανιστεί, ενώ ο αδελφός της θα εκτελεσθεί, πράγμα που έγινε σημειώνει, καθώς βρήκαν το πτώμα του στην διασταύρωση των οδών Γαζή και Γαμβέτα, χωρίς ρούχα και παπούτσια αλλά μόνο με τα εσώρουχά του. Τελειώνοντας συμπληρώνει, ότι ο Χαρίσης ήταν γραμματέας του Γεκενίδη και ότι σε γενικές γραμμές του φέρθηκε καλά. Ωστόσο οι υπόλοιποι κατηγορούμενοι την πίεζαν λέει για να αποκαλύψει τη γνώριζε για το ΕΑΜ, δεδομένου ότι ο αδελφός της ήταν Εαμίτης. Μάλιστα ο Γεκενίδης και ο Μακεδών έμεναν στο σπίτι του γιατρού Παπαδημητρίου, οπότε διαπιστώνονταν και η στενή τους σχέση. Για τον Παπακώστα λέει ότι ήταν πολύ καλός φίλος του αδελφού της και άκουσε ότι με διαταγή άλλου τον εκτέλεσε κάποιος με το όνομα Λάκης.

Έπειτα παρουσιάστηκε ο δεύτερος μάρτυρας κατηγορίας όπου ανέφερε ότι ο φονευθείς Μπακλαβάς ήταν καλός άνθρωπος, Όταν έμαθε τι έγινε από την αδελφή του αδικοχαμένου, εκείνη του ζήτησε να παρέμβει. Ο ίδιος συνάντησε τον Ζέρβα που ήταν στον ΕΑΣΑΔ και εκείνος του είπε ότι ο αδικοχαμένος θα έπρεπε να είχε κάνει μια δήλωση στην οποία θα δήλωνε γραπτώς ότι αποκηρύσσει το ΕΑΜ. Τελειώνει τη μαρτυρία του λέγοντας ότι ακούγονταν ότι στον ΕΑΣΑΔ ήταν ο Γεκενίδης και ότι αργότερα ανέλαβε αρχηγός στην ΕΕΕ.

Ωστόσο και ο τρίτος μάρτυς που ακολούθησε επιβεβαίωσε τα λόγια του προηγούμενου. Ο Δ. Κυριαζής λέει, ήταν ταγματάρχης στον ΕΑΣΑΔ, ενώ ο Γεκενίδης φαίνονταν ότι ήταν αρχηγός στην Ε.Ε.Ε. Μάλιστα ο αδικοχαμένος κρατήθηκε στα γραφεία του ΕΑΣΑΔ.

Ο τέταρτος μάρτυς κατηγορίας έρχεται να ρίξει περισσότερο φως σχετικά με αυτές τις οργανώσεις. Ανέφερε λοιπόν, ότι όλες οι οργανώσεις Ε.Ε.Ε, ΕΑΣΑΔ, ΕΑΟ και ΕΣΔΕ συνεργάζονταν μεταξύ τους αλλά και με τους Γερμανούς, ασχέτως αν είχαν διαφορετικά γραφεία και διαφορετικές ονομασίες. Μάλιστα τις αποφάσεις των εκτελέσεων τις έβγαζε ο Γεκενίδης και ο Μακεδών. Ωστόσο δεν γνώριζε εάν στην υλοποίηση των εκτελέσεων συμμετείχε και ο Γεκενίδης. Τελειώνοντας συμπληρώνει ότι δεν μπορεί να πει εάν ο Μπακλαβάς εκτελέστηκε από τους Εασαδίτες ή από τους Γερμανούς.

Ακολουθεί ο πέμπτος μάρτυρας κατηγορίας, ο οποίος ανέφερε με τη σειρά του, ότι συνάντησε τον Παπακώστα στο ζαχαροπλαστείο και του είπε, ότι συνέλαβαν τον Μπακλαβά και ότι θα πήγαινε αμέσως να ενημερώσει την οικογένειά του, πράγμα όμως που τότε δεν έκανε. Όσον αφορά τον Γεκενίδη αναφέρει ότι ήταν στην ΕΕΕ, όμως συνεργάζονταν με τον ΕΑΣΑΔ, ο οποίος συνεργάζονταν με τους Γερμανούς, Η ΕΕΕ είχε ένοπλα τμήματα. Γνώριζε ότι ο Γεκενίδης ήταν στον ΕΑΣΑΔ και ότι οπλοφορούσε, ωστόσο τον Χαρίση και τον Κάργα δεν τους γνώριζε.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να παραθέσω και την κατάθεση από έναν μάρτυρα υπεράσπισης, ο οποίος ανέφερε ότι ήταν διερμηνέας στο Γερμανικό Φρουραρχείο, στο τμήμα επιτάξεως οικιών και γνώριζε τον Γεκενίδη τον οποίο χαρακτήριζε ως σοβαρό άνθρωπο και αρχηγό στην ΕΕΕ. Μάλιστα λέει ότι ο Γεκενίδης δεν είχε και τις καλύτερες σχέσεις με τον Μακεδών. Καταλήγει, *«ο Γεκενίδης έσωσε πολύ κόσμο»*..

Το δικαστήριο αφού άκουσε όλες τις μαρτυρίες απεφάνθη..

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει ενόχους τους κατηγορούμενους. Οι μεν Νικόλαος Γεκενίδης και Νικόλαος Κάργας σε ισόβια δεσμά, οι δε Δημήτριος Κυριαζής, Κωνσταντίνος Ραφτογιάννης και Τάκης Ζέρβας σε

πρόσκαιρα δεσμά (20) ετών ο καθένας. Επίσης, αποφασίστηκε η δέσμευση του 1/10 της περιουσίας τους αλλά και η στέρηση δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου.³⁰

11 Μαρτίου 1946

2^η Δίκη

Ακολουθεί η επόμενη δίκη με κατηγορούμενους τον Ν. Γεκενίδη (υπόδικος φυλακών Βόλου και παρών), Γ. Παππά, Δ. Ζέρβα, Ι. Βελιτσός (απόντες). Η κατηγορία στηριζόταν στην παράβαση του Α.Ν 533 του 1945. Το δικαστήριο άρχισε να φωνάζει έναν-έναν τα ονόματα των μαρτύρων κατηγορίας.

Παρουσιάζεται ο πρώτος μάρτυς και μηνυτής, ο οποίος ανέφερε, ότι στις 5 Μαΐου 1944 είχε γίνει μπλόκο από τον ΕΑΣΑΔ και τους Γερμανούς και ανάμεσα σε αυτούς που συνέλαβαν ήταν και ο αδελφός του. Στις 7 προς 8 Μαΐου 1944, έξω από το σπίτι του έφτασε ένα αυτοκίνητο με Τριεψηλίτες και Γερμανούς. Μπήκαν μέσα λεηλατώντας το χωρίς να αφήσουν τίποτα και στη συνέχεια πήγαν και στο μαγαζί τους καταστρέφοντάς το και αυτό. Συνεχίζει αναφέροντας ότι ο αδελφός του βρέθηκε σκοτωμένος στις 6 Μαΐου 1944 το πρωί στη διασταύρωση των οδών Ρήγα Φεραίου και Σπ. Σπυρίδη. Ο Γεκενίδης ήταν αυτός που έκανε την ανάκριση στον αδελφό του με την παρουσία του Παππά, Ζέρβα και Γαζή. Μάλιστα όταν πιάσανε κάποιους Εασαδίτες στην ανάκρισή τους ομολόγησαν, ότι ο Γεκενίδης σκότωσε τον Στεφανίδη. Ο αδελφός του συνελήφθη από όργανα του ΕΑΣΑΔ όπου είχαν αρχηγό τον Τάκη Μακεδών, γιατί ήταν στον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα. Τελειώνει λέγοντας: *«αρχηγός της ΕΕΕ ήταν ο μεγάλος εγκληματίας Νικόλαος Γεκενίδης. Από κοινού η ΕΕΕ και ο ΕΑΣΑΔ συνεργάζονταν για τα εγκλήματα».*

Στη συνέχεια έρχεται ο επόμενος μάρτυς, ο οποίος επιβεβαίωσε τα λόγια του μηνυτή και συμπλήρωσε, ότι ενώ όλοι γνωρίζανε ότι αυτοί λεηλατούσαν τα σπίτια τους, κανείς δεν τολμούσε να μιλήσει, ούτε να δει τα πρόσωπά τους, εξαιτίας της μεγάλης τρομοκρατίας που

³⁰ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 62, 63

υπήρξε. Όλοι τους οπλοφορούσαν, καθώς ήταν στον ΕΑΣΑΔ και στην ΕΕΕ. Μάλιστα ο Γεκενίδης-αρχηγός της ΕΕΕ, φορώντας στολή αξιωματικού, είχε βγάλει και λόγο στην παραλία, λέγοντας, ότι ήταν υπέρ των Γερμανών και της Γερμανίας. Τέλος χαρακτηρίζει τις πράξεις του Γεκενίδη προδοτικές..

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο ακούγοντας όλες τις καταθέσεις αποφάσισε, ότι κηρύσσει ενόχους τους κατηγορουμένους, ότι από κοινού συμφέροντος αποφάσισαν και εκτέλεσαν τις επόμενες αξιόποινες πράξεις. Πρώτον, ότι από τον Απρίλιο μέχρι τον Οκτώβριο του 1944 ανέλαβαν υπηρεσία στις Αρχές Κατοχής και δρούσαν με τρόπο πειστικό προς τον λαό για να διευκολύνουν το έργο της κατοχής. Αυτοί λοιπόν ληλάτησαν το κατάστημα του Γεώργιου Καζαντζή στις 6 Μαΐου 1944 και τον ίδιο χρόνο ληλάτησαν και την οικία του Ιωάννη Καζαντζή. Δεύτερον, στον παραπάνω τόπο και χρόνο έχοντας με τους εχθρούς οικονομική συνεργασία προκάλεσαν ζημιά στους έλληνες Γεώργιο και Ιωάννη Καζαντζή.

Καταδικάζει τους ενόχους σε ποινή πρόσκαιρων δεσμών (20) ετών. Διατάζει τη δέσμευση του 1/10 της περιουσίας τους αλλά και τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και λοιπών ικανοτήτων ισοβίως, σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου.

Ο μηνυτής πήρε χρηματική αποζημίωση (200.000) δραχ. για ψυχική οδύνη.³¹

12 Μαρτίου 1946

Στις 12 Μαρτίου δικάζονται οι Ν. Γεκενίδης(υπόδικος), Σ. Ραφτόπουλος ή Καλαμπαλίκης, Ι. Βελιτσός, Α. Λαμπαδάρης, Γ. Παππάς, Κ. Τουφεξής, Κ. Ραφτογιάννης, Δ. Ζέρβας, Δ. Κυριαζής, Ι. Παπαγιώτης, Τάκης Μακεδών, Φ. Παπαδόπουλος, Κ. Κυριαζής, Μαίρη Ζάκκα, Στ.

³¹ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 64

Σταθαράκος και Σπ. Βάθης. Η κατηγορία αφορούσε την παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και για φόνο.

Η πρώτη μάρτυς ανέφερε, ότι οι Εασαδίτες μαζί με τους Γερμανούς συνέλαβαν τον αδελφό της, ο οποίος ήταν Πρόεδρος της Λαϊκής Επιτροπής Αγριάς, στις 14 Μαΐου 1944. Μαζί με τον αδελφό της συνέλαβαν και άλλους ανθρώπους. Τους μετέφεραν στην Κίτρινη Αποθήκη, εκεί ο αδερφός της βασανίστηκε πολύ. Ο Βελιτσός είχε πει σε μια γειτόνισσά της, ότι θα γλίτωνε μόνο εάν γράφονταν στην οργάνωση. Ωστόσο ο ίδιος αρνήθηκε. Ο θάνατός του δεν άργησε να έρθει. Τον κρέμασαν στον κεντρικό δρόμο της Αγριάς.

Ο επόμενος μάρτυς συμπληρώνει ότι πράγματι έγινε σύλληψη από μια φάλαγγα Εασαδιτών και Γερμανών. Εκείνη την ημέρα είχαν συλλάβει και τον ίδιο. Όλοι τους οπλοφορούσαν. Τον ίδιο τον κράτησαν όμηρο για αρκετές ημέρες. Τελικά αφέθηκε ελεύθερος, ωστόσο λέει δεν έγινε το ίδιο και με τον αδελφό της μάρτυρος.

Ο Νέστωρ Ζώγας ήταν στον ΕΛΑΣ. Ανέφερε ότι στις αρχές Νοεμβρίου 1944 χτυπούσαν τους Γερμανούς έως στα σύνορα. Στην Αξιούπολη χτυπούσαν Γερμανούς και ομάδες των ΕΕΕ Θεσσαλών και ΠΑΟ Μακεδονίας. Εκεί συνέλαβαν αιχμαλώτους και από έναν έμαθε ότι ανάμεσα σε αυτούς ήταν και ο Γεκενίδης, Γαζής, Παππάς, Σκαρίμβας και άλλοι. Αυτούς δεν τους ήθελαν οι Γερμανοί και τους εγκατέλειψαν. Στο Κιλκίς πολέμησαν σκληρά με τις οργανώσεις ΕΕΕ, ΕΑΣΑΔ, ΠΑΟ και έπιασαν αρκετούς αιχμαλώτους, τους οποίους οδήγησαν στο Στρατοδικείο Συγκεντρώσεως Θεσσαλονίκης, όπου ανάμεσα τους ήταν και ο Γεκενίδης και 25 άλλοι Θεσσαλοί. Συνεχίζει λέγοντας, ότι τον Γεκενίδη τον γνώριζε από τον Βόλο *«ήτο περισσότερο Γερμανός από τους Γερμανούς. Ουδεμία διαφορά δεν υπήρχε μεταξύ των οργανώσεων ΕΑΣΑΔ, ΕΑΟ, ΕΕΕ»*..

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει ενόχους τους Σπ. Ραφτόπουλο ή Καλαμπαλίκη, Ι. Βελιτσό, Α. Λαμπαδάρη, Κ. Ραφτογιάννη και Τάκη Μακεδών ότι πρώτον, στην Αγριά τον Ιούνιο του 1944 κατέδωσαν στον εχθρό τους Έλληνες Ιωάννη Φιλίππου, Ελευθερία Αλιμόνου, Αναστ. Γρηγοριάδη και Ι. Μπαλασκώνη. Ενήργησαν δια την ανακάλυψη και σύλληψη αυτών. Η πράξη αυτή οδήγησε στον

θάνατο του Ιωάννη Φιλίππου. Δεύτερον, προέβησαν σε πράξεις βίας και σύμπραξης με τα όργανα των Αρχών Κατοχής σε βάρος τους. Τρίτον, παρείχαν πληροφορίες στον εχθρό για τους ανθρώπους αυτούς, οι οποίοι συμμετείχαν στον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα. Αθώοι, ότι εκ προμελέτης αποφάσισαν και εσκεμμένα εκτέλεσαν ανθρωποκτονία.

Καταδικάζει τους κηρυχθέντες ενόχους κατηγορουμένους σε ποινή θανάτου. Διατάζει τη δέσμευση του 1/10 της περιουσίας του αλλά και τη στέρηση πολιτικών δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και λοιπών ικανοτήτων ισοβίως, σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου.

Στη μηνύτρια δόθηκε αποζημίωση, η οποία ανέρχονταν στο ποσό των (50.000) δρχ.³²

14 Μαρτίου 1946

1^η Δίκη

Στις 14 Μαρτίου διεξάγεται η επόμενη δίκη στην οποία κατηγορούμενοι ήταν οι Χ. Βελέντζας, Θ. Πλιάγκας και Τ. Μακεδών. Κατηγορούνται για παράβαση του Α.Ν υπ. αριθμ. 533 του 1945 και για φόνο. Η μηνύτρια Αικατερίνη, χήρα του Δ. Κωσταντά κατηγορεί τον Βελέντζα και τον Πλιάγκα ότι σκότωσαν τον αδελφό της. Καταγγέλλει ότι οι κατηγορούμενοι άνηκαν στον ΕΑΣΑΔ και αρχηγός αυτών ήταν ο Μακεδών. Φυσικά δεν παραλείπει να αναφέρει ότι όλοι τους ήταν οπλισμένοι.

Ο επόμενος μάρτυς αναφέρει, ότι πάντα οι δύο πρώτοι κατηγορούμενοι διέπρατταν τις δολοφονίες και μάλιστα χαρακτηρίζει τους Γερμανούς «καλύτερους ανθρώπους από τους κατηγορουμένους». Συμπληρώνει μια μάρτυς, η οποία αναφέρει ότι είδε έναν άντρα με ένα χέρι δεμένο να χτυπά τον Κωσταντά και μία γυναίκα να διατάζει αυτόν να τον σκοτώσει.

³² ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 72, 73

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο απεφάνθη την καταδίκη σε θάνατο του κατηγορουμένου Χ. Βελέντζα και του Θ. Πλιάγκα, ενώ ο Μακεδών δικάστηκε εις την ποινή των ισόβιων δεσμών. Διετάχθη επίσης η δέσμευση του 1/10 της περιουσίας τους.³³

14 Μαρτίου 1946

2^η Δίκη

Κοιτάζοντας κανείς τους κατηγορουμένους της δίκης αυτής, σίγουρα θα εκπλήσσονταν από τα ονόματα αυτών. Οι δυο κατηγορούμενοι ήταν Εβραίοι και συγκεκριμένα άκουγαν στα ονόματα Θεόδωρος Βαρούχ, Ρενέ σύζυγος του Ισιδώρου Βαρούχ (παρόντες) και ο Αθανάσιος Λαμπαδάρης (απόν). Κατηγορούνταν για παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και για φόνο.

Οι μάρτυρες κατηγορίας ξεκινούν να δίνουν τις καταθέσεις τους. Η πρώτη μάρτυς ήταν η Λιλί Δ. Κοέν και ανέφερε, ότι η Ρενέ είχε ερωτικές σχέσεις με έναν Ιταλό και πήγαιναν τακτικά εκδρομές με το αυτοκίνητό του. Μάλιστα με το ίδιο αυτοκίνητο πήγαν στην Αθήνα στο δικαστήριο για τη δίκη του αδελφού της μάρτυρος. Τη Ρενέ συνεχίζει την είχε δει και η αδελφή της, να την πηγαίνει ο Ιταλός στο Στρατοδικείο..

Ο Νικόλαος Στουρνάρας ανέφερε ότι συνάντησε στη φυλακή τον Σαμπεθάι Κοέν με τον οποίο ήταν μαζί στην Εμπορική Σχολή του Βόλου και αφού τον γνώρισε τον ρώτησε γιατί ήταν εκεί και εκείνος απάντησε ότι τον κρατούσαν και τον κατηγορούσαν ότι ήταν κατάσκοπος. Κατηγορούσε δε για τη θέση στην οποία βρισκόταν κάποιους Εβραίους χωρίς ωστόσο να αναφέρει τα ονόματά τους.

Ο Γεώργιος Μαλαμίζης συμπληρώνει ότι σε μια συζήτηση που είχε με τον Κωνσταντίνο Βασιλειάδη του είπε ότι κάποιος Εβραίος πρόδωσε τον υπάλληλό του στους Ιταλούς. Αργότερα πληροφορήθηκε για τις κακές σχέσεις και την κόντρα που είχε η οικογένεια του Βαρούχ με την

³³ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 76

οικογένεια Κοέν. Έτσι κατάλαβε λείει, ότι ο Βαρούχ πρόδωσε τον Κοέν. Ο Κοέν καταδικάστηκε από το στρατοδικείο. Το ζεύγος Βαρούχ είχε σχέσεις με τον Ιταλό και περισσότερο η σύζυγος του Ρενέ Κοέν.

Στη συνέχεια ακολούθησαν οι μάρτυρες υπεράσπισης, οι οποίοι ανέφεραν, ότι ο Κοέν ήταν ένας ψυχρός εκβιαστής..

Απόφαση του Δικαστηρίου

Οι δικαστές αφού άκουσαν όλες τις μαρτυρίες αποφάσισαν να κηρύξουν αθώους τους κατηγορουμένους λόγω αμφιβολιών, ότι κατά τον Φεβρουάριο του 1942 στον Βόλο πρώτον, κατέδωσαν στον εχθρό Έλληνες ή ξένους υπηκόους και ενήργησαν για την ανακάλυψη και σύλληψη αυτών, όπως ο Σαμπεθάι Κοέν, ο οποίος καταδικάστηκε από το Αθηναϊκό Στρατοδικείο. Δεύτερον, ότι παρείχαν συστηματικά στον εχθρό πληροφορίες περί κινήσεως του συγκεκριμένου ατόμου.³⁴

14 Μαρτίου 1946

3^η Δίκη

Οι δικαστές καλούν τον κατηγορούμενο Γεώργιο Παππά, αγνώστου διαμονής και κάτοικου Βόλου, ο οποίος ήταν απών και δικάστηκε ερήμην του. Η κατηγορία αφορούσε στην παράβαση του Α.Ν υπ. αριθμ. 533 του 1945 και για φόνο.

³⁴ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 80

Ο Γεώργιος Παππάς όπως θα διαπιστώσουμε και στο τέλος αποτελεί έναν από τους κατηγορούμενους που δικάστηκαν τις περισσότερες φορές, αφού πρόεκυπταν συνεχείς μηνύσεις εναντίον του.

Παρουσιάζεται ο πρώτος μάρτυς κατηγορίας, Γεώργιος Μαντίδης, ο οποίος ανέφερε ότι ο Παππάς άνηκε στην οργάνωση ΕΕΕ. Μάλιστα στις 2 Σεπτεμβρίου 1944 ο κατηγορούμενος μαζί με Εασαδίτες έκαναν μπλόκο στα Παλαιά Βόλου κρατώντας στο χέρι από δυο πιστόλια ο καθένας και φωνάζοντας ο Παππάς τη λέξη «βαράτε».. Ο μάρτυς συμπληρώνει, ότι ο κατηγορούμενος συνέλαβε και τον ίδιο μαζί με άλλους και τους πήγαν για εκτέλεση. Ωστόσο τον ίδιο τον χτύπησαν ελαφρά, έπεσε κάτω και έκανε ότι πέθανε.

Ο επόμενος μάρτυς έρχεται και αυτός να επιβεβαιώσει τα λόγια του πρώτου, λέγοντας ότι και τον ίδιο τον είχαν συλλάβει εκείνη την ημέρα και τον οδήγησαν στις φυλακές της Γκεστάπο όπου και έμεινε για 20 ημέρες. Ο ΕΑΣΑΔ και η ΕΕΕ συνεργάζονταν με τους Γερμανούς τελειώνει...

Το δικαστήριο ακούγοντας όλες τις μαρτυρίες απεφάνθη...

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει αυτόν ένοχο ότι μαζί με άλλους αποφάσισε και εκτέλεσε τις παραπάνω αξιόποινες πράξεις, από τον Απρίλιο του 1944 έως τον Οκτώβριο του 1944 πρώτον, ανέλαβε υπηρεσία στις γερμανικές αρχές κατοχής(Γκεστάπο) και ενήργησε με τρόπο πιεστικό κατά τον λαό. Δεύτερον, ότι κατέδωσε στον εχθρό πολίτες του Βόλου και βοήθησε στην ανακάλυψη και σύλληψη αυτών. Τρίτον, προέβη σε πράξεις βίας, οπλισμένος από τις Αρχές Κατοχής μαζί με τις Αρχές Κατοχής σε βάρος του ελληνικού λαού. Τέταρτον, παρείχε συστηματικά στον εχθρό πληροφορίες σχετικά με τις κινήσεις των ατόμων και οργανωμένων εργαζόμενων στον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα. Πέμπτον, ότι στις 3 Σεπτεμβρίου 1944 στα Λατομεία Βόλου εκ προμελέτης αποφάσισε και εκτέλεσε ανθρωποκτονία κατά τον Α. Τσόγκα, Δ. Μπεκατώρου, Χ. Σιδέρη και άλλων κατοίκων,

οι οποίοι πέθαναν από τις σφαίρες των όπλων που χτύπησαν σε διάφορα μέρη του σώματός τους.

Διατάζει τη δέσμευση του 1/10 της περιουσίας του, τη στέρηση των πολιτικών του δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως, σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23, 24 του Ποινικού Νόμου.³⁵

15 Μαρτίου 1946

1^η Δίκη

Η δίκη αυτή αφορούσε σε παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και άρθρου 273 παράγραφος 3 του Ποινικού Νόμου. Οι κατηγορούμενοι ήταν οι Ελευθέριος Γκαννής, Στ. Σταθαράκης, Κ. Ρεπανάς, Σ. Ανούσης, Αθ. Ισόπουλος και Σπ. Καλαμπαλίκης.

Παρουσιάζεται στο δικαστήριο η μηνύτρια η οποία ανέφερε, ότι οι κατηγορούμενοι είχαν πάει στο σπίτι της και συνέλαβαν την ίδια και τα αδέλφια της. Μάλιστα οι κατηγορούμενοι Σταθαράκης, Ρεπανάς και Ισόπουλος αναφέρει ότι τη βίασαν. Έπειτα όλους μαζί τους οδήγησαν στην Κίτρινη Αποθήκη, όπου η ίδια έμεινε 6 ημέρες.

Οι δύο επόμενοι μάρτυρες έρχονται να επιβεβαιώσουν τα λόγια της μηνύτριας αναφέροντας, ότι εκείνη την ημέρα είδαν τους κατηγορούμενους να μπαίνουν μέσα στο σπίτι της μηνύτριας και να συλλαμβάνουν τα αδέλφια της. Έπειτα οι φωνές της κοπέλας ακούγονταν πάρα πολύ δυνατά επιβεβαιώνοντας τον βιασμό της. Μάλιστα ο ένας μάρτυς συμπληρώνει ότι, όταν άκουσε το κορίτσι να φωνάζει πήγε να δει τι γινόταν και τότε είδε την κοπέλα να την κρατούν από τα χέρια και δύο άντρες να την ατιμάζουν.

³⁵ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 81,82

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο κηρύσσει ενόχους τους κατηγορουμένους. Πρώτον, ότι το πρώτο δεκαπενθήμερο του Μαΐου στον Βόλο κατά εξακολούθηση παρείχαν στον εχθρό Έλληνες, όπως και στη συγκεκριμένη περίπτωση τα τρία αδέρφια, όπου ενήργησαν ως προς την ανακάλυψη και σύλληψη αυτών. Δεύτερον, προέβησαν σε πράξεις βίας με τις Αρχές Κατοχής και με τις πράξεις τους διευκόλυναν αυτές. Τρίτον ανάγκασαν σε ασέλγεια την Ελένη θυγ Σ. Καραγιάννη, με απειλές για τη σωματική της ακεραιότητα.

Καταδικάζει τους ενόχους κατηγορουμένους Ε. Γκάνη και Στ. Σταθαράκη σε ποινή θανάτου, ενώ τους Αθ. Ισόπουλο και Κ. Ρεπανά σε ποινή ισόβιων δεσμών. Διατάζει επίσης τη δέσμευση του 1/10 της περιουσίας τους και τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και λοιπών ικανοτήτων ισοβίως.³⁶

15 Μαρτίου 1946

2^η Δίκη

Σε αυτή τη δίκη απόντες κατηγορούμενοι ήταν οι Α. Ισόπουλος, Κ. Ρεπανάς, Στ. Σταθαράκης, Ελ. Γκαννής, και Γ. Παππός.

Προσήλθε ο πρώτος μάρτυς κατηγορίας, ο οποίος ανέφερε ότι οι κατηγορούμενοι τον συνέλαβαν και τον οδήγησαν στην Κίτρινη Αποθήκη όπου έμεινε εκεί για τρεις ώρες και αφέθηκε ελεύθερος από έναν Γερμανό, ωστόσο όταν πήγε στο σπίτι του οι κατηγορούμενοι

³⁶ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 70

πήγαν μαζί του και αφού έκαναν έλεγχο, του πήραν δυο πουκάμισα μεταξωτά και ένα χρυσό δακτυλίδι.

Ακολούθησαν οι επόμενοι μάρτυρες, οι οποίοι επιβεβαίωσαν τα λόγια του πρώτου, ότι δηλαδή οι κατηγορούμενοι σταματούσαν τους πολίτες στον δρόμο με τον φόβο του όπλου και αφού τους συλλάμβαναν τους οδηγούσαν στην Κίτρινη Αποθήκη. Εκεί, ο καθένας είχε τη δική του τύχη εάν θα τον άφηναν ελεύθερο η όχι. Φυσικά στις καταθέσεις φάνηκε έντονο και το φαινόμενο του πλιάτσικου με την αρπαγή προσωπικών πραγμάτων και αντικειμένων.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο ακούγοντας τις μαρτυρίες αποφάσισε και δικάζει ερήμην τους κατηγορουμένους, ενόχους ότι κατά τη διάρκεια της Κατοχής ανέλαβαν υπηρεσία στις Αρχές Κατοχής και ενήργησαν με τρόπο πειστικό προς τον λαό και διευκόλυναν το έργο της. Δεύτερον, ότι στον Βόλο στις 5 Μαΐου 1944 κατέδωσαν στον εχθρό τον Έλληνα Κ. Παναγόπουλο και βοήθησαν στην ανακάλυψη και σύλληψη αυτού, ενώ σε συνεργασία μαζί τους λεηλάτησαν την οικία του και αφαίρεσαν από αυτόν δυο πουκάμισα και το χρυσό του δακτυλίδι.

Καταδικάζει αυτούς σε ποινή πρόσκαιρων δεσμών (20) ετών, ενώ διατάσσεται η δέσμευση του 1/10 της περιουσίας τους, καθώς και η στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου.³⁷

28 Μαΐου 1946

Στις 28 Μαΐου του 1946 δικάζεται ο Σπύρος Ραφτόπουλος ή Καλαμπαλίκης και ο Γεώργιος Παππάς για παράβαση του Α.Ν 533 του 1945.

³⁷ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 77

Ο πρώτος μάρτυς ανέφερε, ότι οι κατηγορούμενοι πήγαν στο χωρίο του μαζί με τους Γερμανούς και έβαλαν φωτιά στο σπίτι του, διότι συμμετείχε στον ΕΛΑΣ. Οι Γερμανοί έκαιγαν τα σπίτια και τις περιουσίες των ανθρώπων για αντίποινα ισχυρίζονταν οι μάρτυρες. Η πράξη αυτή γινόταν σε όσους υπήρξε η υποψία ότι ήταν αντάρτες..

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει ενόχους τους κατηγορουμένους ότι από κοινού συμφέροντος κινούμενοι αποφάσισαν την εκτέλεση της επόμενης αξιόποινου πράξεως, ότι στις 20 Μαΐου 1944 στον Βόλο προέβησαν σε πράξεις βίας, σύμπραξη ή μη μετά των οργάνων Αρχών Κατοχής σε βάρος Ελλήνων πολιτών. Αθώοι, ότι κατά τόπο και χρόνο παρείχαν εις τον εχθρό συστηματικές πληροφορίες για τις κινήσεις των ατόμων και οργανώσεων εργαζομένων στον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα. Καταδικάζει αυτούς σε δεσμά (15) ετών έκαστος. Επίσης, δεσμεύεται το 1/10 της περιουσίας τους, ενώ σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως.³⁸

31 Οκτωβρίου 1946

Στις 31 Οκτωβρίου ακούγονται στο δικαστήριο τα παρακάτω ονόματα, Η. Κεραμάρης (υπόδικος Βόλου), Αθ. Λαμπαδάρης και Δ. Καραβανάκης. Οι κατηγορίες αφορούσαν την παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και φόνος. Ο κλητήρας προσφωνεί τα ονόματα και παρών ήταν μόνο ο Ηλίας Κεραμάρης. Ο Δ. Καραβανάκης είχε πεθάνει, γι' αυτό ο επίτροπος ζήτησε να εξαιρεθεί από την παρούσα δίκη πράγμα που έγινε σύμφωνα με την υπ. αριθμ. Ι 40 απόφαση, ε.ε

³⁸ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 137

και σύμφωνα με τη ληξιαρχική πράξη θανάτου υπ. αριθμ. 42 του 1944, κηρύχθηκε σβησμένη η κατά του κατηγορουμένου ποινική αγωγή, λόγω θανάτου.

«Τρείς άνδρες στις 10 και μίση το πρωί με γερμανικά ρούχα και καλυμμένα τα πρόσωπά τους ήρθαν στο σπίτι μου, εισέβαλαν βιαίως μέσα και συνέλαβαν τον άντρα μου, τον οποίο και πήραν μαζί τους. Την επόμενη ημέρα τον βρήκαμε σκοτωμένο και πεταμένο στον δρόμο» αναφέρει η μηνύτρια..

Ακολουθώντας ο επόμενος μάρτυς συμπληρώνει, ότι ο Η. Κεραμάρης δούλευε στο ζαχαροπλαστείο του πατέρα του, ως υπάλληλος. Ένα απόγευμα ήρθαν στο μαγαζί τους δυο Γερμανοί και ζήτησαν τον Κεραμάρη για να τον ενημερώσουν, ότι τον ζητεί ο Λαμπαδάρης για να πάει στη Γκεστάπο. Ο Κεραμάρης πήγε και τον έγραψαν στον ΕΑΣΑΔ. Όταν επέστρεψε στο ζαχαροπλαστείο κάθισε και τους είπε τι είχε συμβεί.

Το δικαστήριο με Πρόεδρο τον Θ. Τζίκα, Τακτικά Μέλη Α. Λογοθέτη και Π. Βουγά, Λαϊκά Μέλη Α. Πυργιαλή και Κων. Κουτσούκο, Ειδικό Επίτροπο Δ. Κατεβαίνη και του Γραμματέα Δ. Βεζύρη, αφού ολοκληρώθηκε η ακροαματική διαδικασία και εξετάστηκαν όλοι οι μάρτυρες ανακοίνωσαν την τελική απόφαση.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο Αθανάσιο Λαμπαδάρη, κάτοικο Βόλου και αγνώστου διαμονής, ότι στις 8 Απριλίου 1944 κατέδωσε στον εχθρό τους Έλληνες Γεώργιο Κισιώτη και Χρήστο Χριστάκη και ενήργησε ως προς την ανακάλυψη και σύλληψη αυτού. Με την πράξη αυτή επήλθε ο θάνατος των συλληφθέντων και εκτελεσθέντων από τον εχθρό.

Αθώος πρώτον, ότι στο άνω χρόνο και τόπο παρείχε συστηματικώς πληροφορίες στον εχθρό για τις κινήσεις των ανώτερων ατόμων και οργανώσεων εργαζομένων στον Εθνικό και Συμμαχικό Αγώνα, ότι δηλαδή με τις πράξεις του διευκόλυνε τον εχθρό. Δεύτερον, ότι εκ προμελέτης αποφάσισε και εσκεμμένα εκτέλεσε ανθρωποκτονία κατά του Γεώργιου Κισιώτη και Χρ. Χριστάκη, σκοτώνοντας αυτούς με σφαίρες πυροβόλου όπλου, οι οποίες οφείλονται για τον

ακαριαίο θάνατο αυτών. Αθώος επίσης ο κατηγορούμενος Ηλίας Κεραμάρης για όλες τις παραπάνω κατηγορίες λόγω αμφιβολιών.

Καταδικάζει τον ένοχο, εις την ποινή των πρόσκαιρων δεσμών (11) ετών. Διατάζει τη δέσμευση του $\frac{1}{4}$ της περιουσίας του, αλλά και τη στέρηση των αναφερόμενων δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως, σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου.³⁹

22 Νοεμβρίου 1946

1^η Δίκη

Σε αυτή τη δίκη κατηγορούμενος ήταν ο Χρήστος Βελέντζας, για παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και για φόνο. Του ασκήθηκαν κατηγορίες, ότι βοήθησε στην ανακάλυψη και σύλληψη των Εβραίων, Ναούμ Κοέν και Χάστικαν Κοέν, αφού μάλιστα παρείχε συστηματικές πληροφορίες στον εχθρό για διάφορα άτομα, αλλά και για τους συγκεκριμένους, επειδή ήταν υπέρ του Εθνικού Συμμαχικού Αγώνα. Άνηκε στον ΕΑΣΑΔ και είχε στενές σχέσεις με τις Αρχές Κατοχής. Δυστυχώς σύμφωνα με τις μαρτυρίες ο Ναούμ Κοέν εκτελέστηκε.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο Χ. Βελέντζα, ότι τον Απρίλιο του 1944 πρώτον, κατέδωσε στον εχθρό τον Ναούμ Κοέν και Χάστικαν Κοέν και ενήργησε ως προς την ανακάλυψη και σύλληψη αυτών. Δεύτερον, ότι παρείχε συστηματικώς πληροφορίες στον εχθρό

³⁹ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 140,141

σχετικά με τις κινήσεις των ίδιων και άλλων ατόμων εργαζόμενων στον Εθνικό και Συμμαχικό Αγώνα. Με τις πράξεις αυτές διευκόλυνε τον εχθρό.

Αθώοι δε λόγω αμφιβολιών, ότι κατά τον παρά πάνω χρόνο και τόπο εκ προμελέτης αποφάσισε και εσκεμμένα εκτέλεσε ανθρωποκτονία κατά του Ναούμ Κοέν.

Καταδικάζει λοιπόν αυτόν σε ποινή πρόσκαιρων δεσμών (15) ετών και συγχωνεύει και (5) έτη και έτσι θα εκτίσει την ποινή των (20) ετών. Επίσης δεσμεύτηκε το 1/5 της περιουσίας του, καθώς και στέρηση δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως, σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου.⁴⁰

22 Νοεμβρίου 1946

2^η Δίκη

Την ίδια ημέρα το δικαστήριο σύμφωνα με τα πρακτικά λέει τα ονόματα των κατηγορουμένων, οι οποίοι ήταν πλέον γνωστοί σε όλους και ήταν οι Θωμάς Πλιάκας, Χ. Βελέντζας και Ε. Βελέντζας για παράβαση του άρθρου Ι εδ. στ', Α.Ν 533 του 1945 και για φόνο.

Η πρώτη μάρτυς ανέφερε ότι ο γιος της ενώ βρισκόταν στο μπακάλικο σηκώθηκε να πάει στον στάβλο και στον δρόμο τον σταμάτησαν και τον συνέλαβαν ο Πλιάκας και ο Ευθ. Βελέντζας και αφού τον χτύπησαν και του πήραν τα λεφτά που είχε πάνω του, τον πυροβόλησαν με τα όπλα που είχαν και τον σκότωσαν.

Ο επόμενος μάρτυς συμπληρώνει ότι ο Ευθ. Βελέντζας μαζί με τον Πλιάκα συνέλαβαν κάποια άτομα και τα σκότωσαν στο Οξυγόνο. Από τον επόμενο μάρτυρα ακούγεται ότι μαζί με τους κατηγορουμένους ήταν και ο Τάκης Μακεδών μαζί με πέντε άλλους αγνώστους...

⁴⁰ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 154

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο κηρύσσει ενόχους τους κατηγορούμενους ότι στις 21 Μαΐου 1944 στον Βόλο, κατέδωσαν στον εχθρό τους Έλληνες Ε. Δημητρέλη και Π. Κακάση. Αυτοί ενήργησαν στην ανακάλυψη και σύλληψη αυτών, και ότι στον παραπάνω τόπο και χρόνο εκ προμελέτης αποφάσισαν και εκτέλεσαν ανθρωποκτονία κατά τον Ε. Δημητρέλη και Π. Κακάση, σκοτώνοντας αυτούς με σφαίρες πυρίτιδος και σφαίρες πυροβόλου όπλου, από τα οποία προήλθε και ο θάνατος αυτών.

Αθώοι όμως οι κατηγορούμενοι, ότι υπό κοινού συμφέροντος αποφάσισαν και εκτέλεσαν την επόμενη αξιόποινη πράξη και ένεκα ταύτης συνομολόγησαν προς αλλήλους αμοιβαία συνδρομή κατά τον παραπάνω τόπο και χρόνο παρέχοντας συστηματικώς πληροφορίες περί κινήσεως ατόμων και οργανώσεων εργαζομένων στον Εθνικό και Συμμαχικό Αγώνα.

Αθώος ο Χ. Βελέντζας, ότι στον παραπάνω τόπο και χρόνο εκ προμελέτης αποφάσισε και εσκεμμένα εκτέλεσε την ανθρωποκτονία των προαναφερθέντων.

Καταδικάζει τον Χ. Βελέντζα σε πρόσκαιρα δεσμά (18) ετών, τους Ευθ. Βελέντζα και Θ. Πλιάκα σε πρόσκαιρα δεσμά (15) ετών, ενώ για την τρίτη πράξη τους καταδικάζει σε ποινή θανάτου και στις ποινές συγχωνεύει και την πρώτη άνευ επιτάσεως.

Διατάζει τη δέσμευση του 1/5 της περιουσίας και τη στέρηση των άρθρων 21, 23 και 24 Ποινικού Νόμου αναφερόμενων δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως.⁴¹

25 Νοεμβρίου 1946

Στις 25 Νοεμβρίου 1946 πραγματοποιούνται δυο δίκες. Η πρώτη δίκη είχε ως κατηγορούμενο ξανά τον Γεώργιο Παππά για παράβαση του Α.Ν 533 του 1945. Η δεύτερη δίκη την οποία και θα παραθέσω πιο αναλυτικά είχε ως κατηγορούμενους τους παρόντες, Δ. Τικελιώτη, Ν.

⁴¹ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 156

Καθενιώτη, Κ. Βογιαντζή(υπόδικος) και τον απόντα Ν. Καραβίδα για φόνο και παράβαση του Α.Ν υπ. αριθμ. 533 του 1945.

Ο πρώτος μάρτυς παρουσιάζεται και αναφέρει ότι τον κυνήγησαν οι Γερμανοί να τον συλλάβουν και για να γλιτώσει αναγκάστηκε να πάει στο χωριό της γυναίκας του και εκεί καταγάγει στον ΕΛΑΣ. Ωστόσο μη έχοντας τρόφιμα στο χωριό αναγκάστηκε η αδελφή του να κατέβει στον Βόλο. Επιστρέφοντας από εκεί για το χωριό συνελήφθη από τον Τικελιώτη στα Λεχώνια. Αυτοί, τη βίασαν και έπειτα την εκτέλεσαν. Διάφοροι του είπαν ότι τη σκότωσαν οι Καραβίδας, Βογιαντζής και Τικελιώτης. Συνεχίζει λέγοντας, ότι ο Παπαμάρκου του είπε ότι τη χτύπησαν δύο φορές με το όπλο και με το πιστόλι τη σκότωσε ο Τικελιώτης και ο Βογιαντζής σύμφωνα με μια μαρτυρία που είχε από έναν Εασαδίτη με το επίθετο Ξαντάς.

Ο επόμενος μάρτυς αναφέρει ότι είδε το κορίτσι να είναι μισοπεθαμένο. Λίγο αργότερα ακούστηκε πυροβολισμός συμπληρώνει. Του είπαν ότι ανάμεσα σε αυτούς που σκότωσαν το κορίτσι ήταν και ο Καραβίδας, ωστόσο ο θείος της κοπέλας του είπε ότι το κορίτσι δεν ήταν οργανωμένο στον Εθνικό Συμμαχικό Αγώνα..

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο ανέφερε ότι επειδή μέχρι εκείνη την ημέρα δηλαδή 25 Νοεμβρίου 1946 γινόταν αποδέκτη η διαδικασία της ανακοπής, το δικαστήριο δεν μπορεί να σχηματίσει πεποίθηση περί της ενοχής των κατηγορουμένων, κρίνει αναγκαίο την αναβολή της εκδίκασης αορίστως.⁴²

⁴² ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 163

28 Νοεμβρίου 1946

1^η Δίκη

Στη δίκη αυτή κατηγορούμενοι ήταν οι Σταύρος Καλαμπαλίκης ή Ραφτόπουλος, Ι. Βελιτσός, Γ. Παππάς, Κ. Τουφεξής, Κ. Ραφτογιάννης, Αθ. Λαμπαδάρης, Δ. Ζέρβας, Τάκης Μακεδών, Γ. Παπαδόπουλος, Δ. Κυριαζής, Ι. Παπαγιώτης, Κ. Κυριαζής. Η κατηγορία αφορούσε την παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 για κλοπή και εμπρησμό. Οι μαρτυρίες ανέφεραν ότι οι κατηγορούμενοι λήστευαν τα σπίτια των μαρτύρων και σε ένα από αυτά προκάλεσαν εμπρησμό.⁴³

2^η Δίκη

Την ίδια μέρα πραγματοποιήθηκε και δεύτερη δίκη με κατηγορούμενους τον Γ. Παππά, Στ. Καλαμπαλίκη ή Ραφτόπουλο, Γ. Αντωνόπουλο, Χ. Βελέντζα, Κ. Ραφτογιάννη, Δημ. Βελιτσό, Θ. Πλιάγκα, Ν. Κάργα, Ι. Μακρή, Γ. Παπαδόπουλο, Τ. Μακεδών και Αθ. Λαμπαδάρη. Η κατηγορία αφορούσε την παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και για φόνο.⁴⁴

3^η Δίκη

Σε αυτή κατηγορούμενοι ήταν οι Κ. Στέλλος, Α. Ξούρας (παρόντες), Κ. Κυριαζής, Δ. Κυριαζής, Σ. Ραφτόπουλος ή Καλαμπαλίκης, Κ. Τουφεξής, Ε. Βελέντζας, Κ. Βελιτσός, Κ. Γαζής και Α. Λαμπαδάρης (απόντες). Η κατηγορία αφορούσε στην παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και για φόνο.⁴⁵

⁴³ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 184, 185

⁴⁴ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 192

⁴⁵ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 199, 200

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο ακούγοντας τις μαρτυρίες αποφάσισε ότι δικάζει τους παρόντες κατηγορουμένους Κ. Στέλλο, Α. Σκούρα, αλλά και ερήμην τους Κ. Κυριαζή, Δημ. Κυριαζή, Σ. Καλαμπαλίκη ή Ραφτόπουλο, Κ. Τουφεξή, Ευθ. Βελέντζα, Κ. Γαζή και Αθ. Λαμπαδάρη. Κηρύσσει ενόχους τους κατηγορουμένους Ευθ. Βελέντζα, Κ. Γαζή και Αθ. Λαμπαδάρη ότι από κοινού συμφέροντος υποκινούμενοι αποφάσισαν και εκτέλεσαν την επόμενη αξιόποινη πράξη και ένεκα τούτο συνομολόγησαν προς αλλήλους αμοιβαία συνδρομή εν Άνω και Κάτω Λεχώνια την 1 Μαΐου 1944 κατέδωσαν στον εχθρό τους Έλληνες Ζ. Ζαχαρίου, Γ. Μαραιδώνη, Σ. Στεργίου, Ι. Σουτραλή, Γ. Σουτραλή, Κ. Ζαφείρη, Β. Λυχνάρα, Κ. Καρακίτσο, Κ. Κουβαρά, Σ. Χαλκά, Γ. Ζούνο, Φ. Μανάρα, Αθ. Στεργίου και ενήργησαν ως προς την ανακάλυψη και σύλληψη αυτών, που οδήγησε στον θάνατο των Γ. Μαραιδώνη, Κ. Κουβαρά. Έπειτα προέβησαν σε πράξεις βίας μαζί με τις Αρχές Κατοχής και παρείχαν συστηματικά πληροφορίες σχετικά με τις κινήσεις των ατόμων εργαζόμενων στον Εθνικό και Συμμαχικό Αγώνα.

Ωστόσο κηρύσσει αθώους τους παραπάνω, ότι από κοινού συμφέροντος εκτέλεσαν την επόμενη αξιόποινη πράξη και συνομολόγησαν προς αλλήλους αμοιβαία συνδρομή στα Άνω και Κάτω Λεχώνια την 1 Μαΐου 1944 εκ προμελέτης αποφάσισαν και εκτέλεσαν ανθρωποκτονία κατά των Ζ. Ζαχαρία, Γ. Μαραιδώνη, Σπ. Στεργίου, Γ. Στεργίου, Ι. Σουτραλή, Γ. Σουτραλή, Κ. Ζαφείρη, Β. Λυχναρά, Κ. Καρακίτσου, Κ. Κουβαρά και Ι. Χαλκιά, οι οποίοι πέθαναν με απαγχονισμό.

Καταδικάζει τον Ευθ. Βελέντζα σε ποινή θανάτου. Τον Αθ. Λαμπαδάρη και Κ. Γαζή εις την ποινή των ισόβιων δεσμών. Διατάζει τη δέσμευση του 1/5 της περιουσίας και με βάση τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου, τη στέρηση των δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως.⁴⁶

⁴⁶ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947, Αριθ. Εγγράφου 184,185,192,199,200

2.1 Τα ονόματα των δωσιλόγων του 1946

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφέρω συγκεντρωμένα όλα τα ονόματα των δωσιλόγων του 1946.

1. Βασίλειος Εμμανουήλ Τσεμετζόγλου, υπόδικος φυλακών Βόλου (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
2. Κωνσταντίνος Γ. Γαζής, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
3. Ιωάννης Γ. Σκαρίμβας, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
4. Γεράσιμος Ι. Κραβαρίτης, υπόδικος και έπειτα κατάδικος φυλακών Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
5. Τάκης Μακεδών, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
6. Σαράντης Τσεμετζόγλου, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
7. Ευθύμιος Βελέντζας, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
8. Κωνσταντίνος Μωραΐτης, κάτοικος Αλμυρού, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
9. Β. Παπαθανασίου, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
10. Γεώργιος Παππάς, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
11. Κωνσταντίνος Ρεπανάς, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
12. Τάκης Μαρδέλης, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
13. Γεώργιος Παπαμάρκος, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
14. Δημ. Χαρίσης, υπόδικος φυλακών Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
15. Κ. Πλατανιώτης, υπόδικος, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
16. Γεώργιος Αθ. Θάνος, υπόδικος, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
17. Χρήστος Βελέντζας, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
18. Γεώργιος Παπαδόπουλος, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
19. Νικόλαος Αθανασίου Γκόντας, υπόδικος, κάτοικος Αλμυρού, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).

20. Χρήστος Ανδρέου Καραμάνης, κάτοικος Αλμυρού, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
21. Κωνσταντίνος Ν. Γκόντας, κάτοικος Αλμυρού, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
22. Απόστολος Μέρμηγκας, κάτοικος Λεχωνίων, υπόδικος, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
23. Μεν. Σουλιώτης, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
24. Κωνσταντίνος Μαστρογιάννης, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
25. Ζωή σύζυγ. Μεν. Σουλιώτη, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
26. Σπύρος Καλαμπαλίκης ή Ραφτόπουλος, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
27. Κωνσταντίνος Ραφτογιάννης, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
28. Ιωάννης Βελιτσός, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
29. Αθανάσιος Λαμπαδάρης, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
30. Ιωάννης Μαστρογιάννης, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
31. Τάκης Παπαδήμας, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
32. Νικόλαος Γεκενίδης, υπόδικος και έπειτα κατάδικος φυλακών Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
33. Γεώργιος Παπακώστας κάτοικος Δρακέας, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
34. Δημήτριος Κυριαζής, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
35. Τάκης Ζέρβας, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
36. Νικόλαος Κάργας, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
37. Δημήτριος Ζέρβας, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
38. Δημήτριος Αλεκ. Ξανθάς, κάτοικος Μακρυνίτσας, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
39. Μίμης Ξαντάς, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
40. Αριστ. Κούργας, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).

41. Τάκης Νικολάου, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
42. Δημήτριος Νικολάου, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
43. Ιωάννης Μακρής, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
44. Σπύρος Πράττος, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
45. Νικόλαος Καθενιώτης, υπόδικος, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
46. Ελευθέριος Γκάνης, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και 273 παράγ. 3 του Ποινικού Νόμου).
47. Σ. Σταθαράκης, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και 273 παράγ. 3 του Ποινικού Νόμου).
48. Σπύρος Ανούσης, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και 273 παράγ. 3 του Ποινικού Νόμου).
49. Αθανάσιος Ισόπουλος, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και 273 παράγ. 3 του Ποινικού Νόμου).
50. Κωνσταντίνος Τουφεξής, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
51. Ιωάννης Παπαγιώτης, κάτοικος Βελεστίνου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
52. Φ. Παπαδόπουλος, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
53. Κωνσταντίνος Κυριαζής, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
54. Μαίρη Ζάκκα, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
55. Σπύρος Βάθης, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
56. Γεώργιος Ευσταθίου Ευαγγελινός, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
57. Θωμάς Πλιάγκας, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
58. Ισίδωρος Βαρούχ, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
59. Ρενέ συζ. Ισίδωρου Βαρούχ, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
60. Κωνσταντίνος Βισβίκης, κάτοικος Βελεστίνου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
61. Μαρία χήρα Γ. Γαζή, αγνώστου διαμονής, (Κλοπή και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).

62. Νικόλαος Μποδοσάκης, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
63. Νικόλαος Βολονάσιος, κάτοικος Αθηνών, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
64. Ιωάννης Μπελετσός, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
65. Σοφία Πουρπούρη, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
66. Κατίνα Χήρα Αντωνίου, κάτοικος Λεχωνίων, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
67. Ιωάννης Παπαμάρκου ή Σακαφλιάς, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
68. Ιωάννης Σακκάς, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
69. Ηλίας Δ. Κεραμάρης, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
70. Δημήτριος Καραβανάκης, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
71. Φίφη συζ. Ιωάννη Βούλγαρη, κάτοικος Αγίας Παρασκευής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
72. Δημήτριος Τικελιώτης, υπόδικος, φυλακών Βόλου, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
73. Κωνσταντίνος Βογιαντζής, υπόδικος, φυλακών Βόλου, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
74. Νικόλαος Καραβίδας, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
75. Κωνσταντίνος Δ. Νότας, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
76. Γεώργιος Ποδαρόπουλος, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
77. Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
78. Γεράσιμος Γαζής, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
79. Ιωάννης Σακκάς, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
80. Καίτη Αντωνίου, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
81. Τάσος Γεωργακόπουλος, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).

82. Δημήτριος Μπορονάσιος, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
83. Νικόλαος Καρδιακός, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
84. Ευάγγελος Κυρίτζογλου, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
85. Κωνσταντίνος Αντωνόπουλος, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
86. Ρήγας Αναστασίου, κάτοικος Αθηνών, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
87. Αχιλλέας Παναγιώτου, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
88. Ιωάννης Τριβιζάς, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
89. Σ. Πανουργιάς, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
90. Β. Δονάκης, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
91. Γεώργιος Αντωνόπουλος, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
92. Κωνσταντίνος Ζ. Στέλλος, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
93. Απόστολος Ι. Ξούρας, κάτοικος Λεχωνίων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
94. Τ. Οικονομίδης, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
95. Σταύρος Πολάκης, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
96. Κωνσταντίνος Παππάς, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
97. Ιωάννης Λεπουρακός, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
98. Χρήστος Παπαποστόλου, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
99. Ιωάννης Φ. Πλατανιώτης, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
100. Πέτρος Χαρμάνης, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
101. Χρ. Αθ. Πετρούλιας, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).

102. Κωνσταντίνος Τζιμέρης, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
103. Μίμης Κάρτσωνας, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
104. Σπύρος Καμινάρης, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
105. Εμμανουήλ Καραβελάκης, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 1945).
106. Βαλαράκος, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
107. Κατίνα Σανίδα, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
108. Λαϊνάς, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).⁴⁷

⁴⁷ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947, Έτος 1946*

3. Οι δίκες του 1947

Το έτος 1947, θα είναι μια ακόμη χρονιά κατά την οποία το Ειδικό Δικαστήριο Δωσιλόγων θα συνεχίζει να εκδικάζει υποθέσεις που αφορούσαν σε πράξεις δωσιλογισμού από Έλληνες πολίτες του Βόλου. Ωστόσο, όσο και αν μας φαίνεται περίεργο, οι αποφάσεις του δικαστηρίου και το 1947 είχαν το ίδιο μοτίβο με τα προηγούμενα έτη. Θα μπορούσα πλέον να πω ότι διαβάζοντας κανείς όλες τις δίκες από την αρχή, νιώθει σαν κάτι να επαναλαμβάνεται, σαν να μην υπάρχει τέλος. Μα δυστυχώς δεν υπάρχει τέλος, ούτε δικαίωση, αφού στην πραγματικότητα ελάχιστοι τιμωρήθηκαν σύμφωνα με τον νόμο. Μάλιστα, ούτε οι δίκες του 1947 θα ολοκληρωθούν, καθώς υπήρξε ένα μπαράζ ανακοπών.

Παρακάτω θα παραθέσω κάποιες δίκες αναλυτικά για να μπορέσουμε ευκολότερα να κατανοήσουμε, τί συνέβαινε και κάποιες θα είναι απλώς μια αναφορά στα ονόματα των κατηγορουμένων που θα δικάζονταν, αλλά οι ανακοπές τόσο της παρούσας δίκης τους, όσο και των δικών των προηγούμενων ετών που ποτέ δεν ολοκληρώθηκαν καθυστερούσαν την τελική έκβαση.

15 Μαρτίου 1947

1^η Δίκη

Σε αυτή τη δίκη το δικαστικό σώμα είχε ως εξής, Πρόεδρος: Θ. Τζίκας, Τακτικά Μέλη: Λ. Λογοθέτης και Δ. Δουμπόγιας, Λαϊκά Μέλη: Χ. Κασμάς και Π. Ηλιάδης, Ειδικός Επίτροπος: Δ. Κατεβαίνης και Γραμματέας: Δ. Βεζύρης. Κατηγορούμενος για μια ακόμη φορά ήταν ο Γεώργιος Παππός (παρών) για παράβαση του Α.Ν 533 του 1945. Οι μαρτυρίες ανέφεραν ότι ο Παππός οπλισμένος συνέλαβε δυο γυναίκες και τις οδήγησε στους Γερμανούς για εκτέλεση. Μάλιστα ακούστηκε στο δικαστήριο ότι οι γυναίκες εκτελέστηκαν, ως αντίποινα από τους Γερμανούς.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο ακούγοντας όλες τις μαρτυρίες απεφάνθη, ότι κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο ότι από κοινού συμφέροντος αποφάσισε και εκτέλεσε τις επόμενες αξιόποινες πράξεις και ως εκ τούτο παρείχε αμοιβαία συνδρομή, πρώτον, ότι στον Βόλο τον Αύγουστο του 1944 κατέδωσε στον εχθρό τις Ελληνίδες Κάτια Ν. Μάργαρη και Αστερόπη Ν. Μάργαρη και βοήθησε στην ανακάλυψη και σύλληψη αυτών. Εξαιτίας της σύλληψής τους προήλθε και ο θάνατός τους, αφού εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς. Δεύτερον, από τον Απρίλιο μέχρι και τον Οκτώβριο του 1944 παρείχε συστηματικώς στον εχθρό πληροφορίες για τις κινήσεις των Νικ. Μάργαρη και Ι. Μάργαρη, οι οποίοι εργάζονταν στον Εθνικό και Συμμαχικό Αγώνα. Τρίτον, ότι στον παραπάνω τόπο και χρόνο προέβη σε πράξεις βίας εις βάρος του Νικολάου, Ιωάννου, Κατίνας και Αστερόπης Μάργαρη, ληλατώντας την περιουσία των δύο πρώτων και κακοποιώντας τις δυο γυναίκες.

Καταδικάζει τον Ιωάννη Παππά ένοχο για την πρώτη πράξη σε ποινή ισόβιων δεσμών, για τη δεύτερη πράξη σε πρόσκαιρα δεσμά (15) ετών, για την τρίτη πράξη σε πρόσκαιρα δεσμά (12) ετών. Επίσης, διατάζει τη δέσμευση του 1/5 της περιουσίας του αλλά και τη στέρηση σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και άλλων ικανοτήτων ισοβίως.

Ωστόσο οι συνήγοροι του Ι. Παππά, κύριοι ΣΤ. Ελαφρού και Νικ. Δρόσου ζήτησαν την ανακοπή της παραπάνω απόφασης. Έτσι το δικαστήριο ανέφερε ότι δέχεται την ανακοπή της δίκης του κατηγορουμένου Ι. Παππά. Ανακαλεί και εξαφανίζει την παραπάνω απόφαση του δικαστηρίου, υπ' αριθμ. 177/1946 με όλες τις διατάξεις, εκτός από τα έξοδα και τέλη των διατάξεων.⁴⁸

⁴⁸ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 27

22 Φεβρουαρίου 1947

Η δίκη αυτή πραγματοποιείται από το Μονομελές Πλημμελειοδικείο Βόλου με Δικαστή τον Π. Βουγά και Εισαγγελέα τον Ι. Μάργαρη. Δεν έχει σχέση με πράξη δωσιλογισμού, αλλά την παραθέτω για να σκιαγραφήσουμε ακόμη περισσότερο το προφίλ των δωσιλόγων που ακόμη και μέσα στη φυλακή θεωρούσαν ότι μπορούσαν να εξουσιάζουν και να έχουν τον έλεγχο στα χέρια τους.

Ο κατηγορούμενος ήταν ο δωσίλογος και κατάδικος στις φυλακές Βόλου Βασίλειος Τσεσμετζόγλου, ο οποίος κατηγορούνταν ως υπαίτιος, ότι στις φυλακές Βόλου και συγκεκριμένα στις 6 Φεβρουαρίου 1947, με τις λέξεις «παλιάνθρωπε και πουτάνα» έβρισε τον υπαρχιφύλακα φυλακών Ιωάννη Φλέγκα, για τα έργα της υπηρεσίας του, καθώς τόνισε σε αυτόν που ήλθε για επισκεπτήριο, ότι είχε περάσει η ώρα του επισκεπτηρίου. Τότε ο κατηγορούμενος ανέφερε ότι άρχισε να τον χτυπά με τα χέρια του στο πρόσωπο.

Τον λόγο παίρνει ο πρώτος μάρτυς Ιωάννης Φλέγκας, φύλακας στις φυλακές Βόλου. Ανέφερε ότι σύμφωνα και με τη μήνυση που έκανε, ο κατηγορούμενος τού επιτέθηκε, τον χτύπησε και τον έβρισε. Τη μαρτυρία του επιβεβαιώνουν και οι μάρτυρες Σταμ. Παπανικολάου και Ηλίας Τσατάλας. Τα ίδια επιβεβαίωσαν και οι επόμενοι δυο μάρτυρες.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Το δικαστήριο αποφάσισε και κήρυξε τον κατηγορούμενο ένοχο σε φυλάκιση (2) μηνών και (10) ημερών.⁴⁹

⁴⁹ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 117

16 Μαΐου 1947

Ο Γεώργιος Παππάς, κατάδικος φυλακών Βόλου βρίσκεται ξανά στο δικαστήριο και δικάζεται. Η κατηγορία είναι η παράβαση του Α.Ν 533 το 1945. Οι μαρτυρίες ανέφεραν ότι ο Παππάς βοήθησε στην ανακάλυψη και σύλληψη Ελλήνων πολιτών. Το δικαστήριο ακούγοντας όλες τις μαρτυρίες ανακοίνωσε την απόφαση.

Απόφαση του Δικαστηρίου

Κηρύσσει ένοχο τον κατηγορούμενο Γεώργιο Παππά, κάτοικο Βόλου, ότι μαζί με άλλους υπό κοινού συμφέροντος αποφάσισαν και εκτέλεσαν την επόμενη αξιόποινη πράξη, ότι στις 2 Σεπτεμβρίου 1944 κατέδωσαν στον εχθρό τους Έλληνες Χ. Μουταφίδη, Πολ. Αρμάο, Αντ. Καλιό και Α. Πολυχρονιάδη, και ενήργησαν στην ανακάλυψη και σύλληψη αυτών. Η σύλληψη αυτή οδήγησε στο θάνατο τους Χ. Μουταφίδη και Πολ. Αρμάο, από τους Γερμανούς.

Αθώος δε ότι πρώτον, στον παρά πάνω χρόνο και τόπο ανέλαβε υπηρεσία στις Αρχές Κατοχής, οι οποίες προσχώρησαν στην οργάνωση ΕΕΕ, η οποία ήταν συνεργαζόμενη και δρώσα απο τις διαταγές των Γερμανών και ενήργησε με τρόπο πειστικό προς το λαό και διευκόλυνε το έργο της Κατοχής. Δεύτερον, ότι προέβη σε πράξεις βίας σε βάρος των παραπάνω Ελλήνων και παρείχε συστηματικώς πληροφορίες, σχετικά με τις κινήσεις των ατόμων και οργανώσεων εργαζομένων στον Εθνικό και Συμμαχικό Αγώνα.

Μετά την απόφαση, ο επίτροπος ανακοινώσε την ποινή του θανάτου στον κατηγορούμενο. Αμέσως οι συνήγοροι ζήτησαν και επικαλέσθηκαν επιείκεια.

Οι πράξεις με τις οποίες κηρύχτηκε ένοχος ο κατηγορούμενος προβλέπονταν και τιμωρούνταν από το άρθρο 57 του Ποινικού Νόμου, Ι εδ. στ' 2 και 3 του Α.Ν 533 του 1945.

Επομένως καταδικάζει τον κατηγορούμενο ένοχο, με την ποινή των ισόβιων δεσμών και όλα τα έξοδα της δίκης και τέλη εισπρακτέα και δια προσωπικής του κρατήσεως.

Διατάζει τη δήμευση του 1/4 της περιουσίας του και τη στέρηση σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου, αναφερόμενων δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και διαφόρων ικανοτήτων ισοβίως.⁵⁰

20 Ιουνίου 1947

Στις 20 Ιουνίου ο Γεώργιος Παππάς μαζί με τον Σπύρο Ραφτόπουλο ή Καλαμπαλίκη δικάζονται για μια ακόμη φορά. Η κατηγορία αφορούσε στην παράβαση του Α.Ν 533 του 1945.

Ο μηνυτής παρουσιάσθηκε την ημέρα της δίκης στο δικαστήριο και ανέφερε ότι οι κατηγορούμενοι πήγαν στο σπίτι του και συνέλαβαν τον αδελφό του, τον οποίο οδήγησαν στους Γερμανούς. Εκείνοι τον κρέμασαν ως Ορμάν Μαγούλα. Ο αδελφός του, ήταν διανοούμενος και εξέδιδε το ανακοινωθέν του Λονδίνου. Ο Γεώργιος Παππάς το ήξερε αυτό συμπληρώνει, καθώς ήταν φίλος του.

Η επόμενη μάρτυς ανέφερε ότι οι κατηγορούμενοι μαζί με ένα Γερμανό πράγματι πήγαν στο σπίτι τους και συνέλαβαν τον αδελφό της. Η ίδια δε όταν είδε τον Παππά, λόγω της στενής φιλίας που είχε με τον αδελφό της, τον παρακάλεσε μιλώντας του στον πληθυντικό και προσφωνώντας τον κ. Παππά, να μην τον συλλάβουν, ούτε να του κάνουν κακό. Πίστευε ότι τελευταία στιγμή ο Παππάς θα έλεγε στους υπόλοιπους να σταματήσουν. Ωστόσο, όχι μόνο πίσω δεν έκανε αλλά χτύπησε και τη μηνύτρια κλωτσώντας την.

Απόφαση του Δικαστηρίου

⁵⁰ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 127

Το δικαστήριο κηρύσσει ενόχους τους κατηγορούμενους, ότι από κοινού συμφέροντος αποφάσισαν και εκτέλεσαν την επόμενη πράξη στον Βόλο, τον μήνα Μάιο του 1944. Πρώτον, κατέδωσαν στον εχθρό τον Έλληνα Νικόλαο Παπαϊκονόμου και βοήθησαν στην ανακάλυψη και σύλληψη αυτού. Δεύτερον, μαζί με τις Αρχές Κατοχής άσκησαν βία και η δράση τους αυτή οδήγησε στην εκτέλεσή του από τους Γερμανούς.

Καταδικάζει τους κατηγορουμένους σε ισόβια δεσμά έκαστος. Διατάζει τη δέσμευση του 1/5 της περιουσίας τους αλλά και τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και λοιπών ικανοτήτων ισοβίως σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου.⁵¹

8 Ιανουαρίου 1947

Στην παρούσα δίκη κατηγορούμενοι ήταν οι Αχιλλέας Παναγιώτου, Γεράσιμος Κραβαρίτης (υπόδικοι, παρόντες), και οι Σ. Εκμέτσογλου, Χ. Βελέντζας, Χ. Παπαποστόλου, Β. Δανάκης, Κ. Ρεπανάς, Τ. Μακεδών και Γ. Μπόμπολος. Οι κατηγορίες αφορούσαν στην παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και για φόνο.

Στη δίκη παρουσιάζεται ο πρώτος μάρτυς κατηγορίας Ι. Βελέντζας (κουρέας), ο οποίος ανέφερε, ότι στις 20 Μαΐου 1944, κάποιοι ένοπλοι Εασαδίτες μεταξύ των οποίων και ο Εκμέτσογλου, πήγαν και τον συνέλαβαν στο κουρείο του. Μετά από δύο ημέρες αφέθηκε ελεύθερος και αμέσως πήγε στο σπίτι του. Τελειώνει λέγοντας ότι γνώριζε τον Παναγιώτου, επειδή ήταν από την ίδια γειτονιά και ήταν ο μόνος λέει, ο οποίος δεν τον κακοποίησε.

Οι δύο επόμενοι μάρτυρες αναφέρουν, ότι πράγματι ο Βελέντζας κακοποιήθηκε από τους κατηγορουμένους. Μάλιστα μια μάρτυς ανέφερε, ότι ο Παναγιώτου τον οποίο γνώριζε κιόλας μαζί με άλλους τρεις Εασαδίτες ντυμένοι με γερμανική στολή συνέλαβαν τον άνδρα της και τον εκτέλεσαν.

⁵¹ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 136

Απόφαση του Δικαστηρίου

Τα δικαστήρια κηρύσσει ενόχους μόνο για την τρίτη και δεύτερη πράξη, τους Αχ. Παναγιώτου και Σ. Εκμετσόγλου, ενώ αθώοι όλοι για τις επόμενες πράξεις λόγω αμφιβολιών. Καταδικάζει τον Αχ. Παναγιώτου σε πρόσκαιρα δεσμά (12) ετών και τον Σ. Εκμετσόγλου σε πρόσκαιρα δεσμά (20) ετών. Διετάχθη η δέσμευση του 1/5 της περιουσίας τους και σύμφωνα με τα άρθρα 21, 23 και 24 του Ποινικού Νόμου τη στέρηση δικαιωμάτων, πλεονεκτημάτων και διαφόρων ικανοτήτων ισοβίως.⁵²

Ο φάκελος του 1947 εκτός από τις δίκες που φιλοξενεί, διαθέτει και ένα αρκετά μεγάλο αριθμό ανακοπών και αντιρρήσεων για αποφάσεις άλλων ετών.

⁵² ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947*, Αριθ. Εγγράφου 139

3.1 Τα ονόματα των δωσιλόγων του 1947

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφέρω συγκεντρωμένα όλα τα ονόματα των δωσιλόγων του 1947.

1. Γεώργιος Ι. Παππάς, κατάδικος φυλακών Βόλου, κρατούμενος φυλακών Τρικάλων εγγρ. Αρ.160 του 1947, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
2. Ιωάννης Δ. Βελιτσός, κάτοικος Λεχωνίων, (Παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
3. Μαρία Χήρα Ι. Γαζή, κάτοικος Λεχωνίων, (Κλοπή και παράβαση Α.Ν του 1945).
4. Σπύρος Καλαμπαλίκης ή Ραφτόπουλος, κάτοικος Άνω Λεχωνίων, (Κλοπή και παράβαση Α.Ν του 1945).
5. Ιωάννης Παπαγιώτης, κάτοικος Βελεστίνου, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
6. Ευθύμιος Βελέντζας, κρατούμενος φυλακών Βόλου, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
7. Αχιλλέας Παναγιώτου, υπόδικος Φυλακών Βόλου, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
8. Αθανάσιος Ισόπουλος, κατάδικος Φυλακών Βόλου, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
9. Γεώργιος Θάνος, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
10. Τάκης Μακεδών, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
11. Αθανάσιος Λαμπαδάρης, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
12. Γεώργιος Παπαμάρκος, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
13. Ιωάννης Τριβιζάς, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
14. Βασίλειος Μποδοσάκης, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
15. Ευάγγελος Πανουργιάς, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
16. Ιωάννης Μακρής, , αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση Α.Ν 533 του 1945).
17. Θωμάς Πλιάγκας, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
18. Τάκης Γεωργακόπουλος, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
19. Κωνσταντίνος Ρεπανάς, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
20. Ιωάννης Σακκάς, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
21. Βασίλειος Δονάκης, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).

22. Γεράσιμος Κραβαρίτης, υπόδικος, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
23. Σ. Εκμετσόγλου, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
24. Χρήστος Βελέντζας, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
25. Χρήστος Αργ. Παπαποστόλου ή Ζαμάνης, κάτοικος Πορταριάς, κατάδικος φυλακών Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
26. Γεώργιος Μπόμπολος, αγνώστου διαμονής, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
27. Ιωάννης Κολέτσας, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
28. Ιωάννης Πρεμέτης, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
29. Χρήστος Μοσχοβίτης, κάτοικος Καβάλας, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
30. Μιχαήλ Μπέσιος, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
31. Κλεοπάτρα συζ. Ελευθ. Χρυσού, κάτοικος Λεχωνίων, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
32. Βασίλειος Τσεσμετζόγλου, κατάδικος φυλακών Βόλου, (Φόνος, παράβαση του Α.Ν 533 του 1945 και παράβαση του αρθρ. 109 Π.Ν και 22 και 24 περί εξυβρίσεως κλπ. νόμου του 1837).
33. Τριαντάφυλλος Οικονομίδης, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
34. Γεώργιος Κασιάρης, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
35. Σταύρος Ι. Τζίμας, κάτοικος Δράμας, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
36. Δημήτριος Ζαζάνης, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
37. Θεόδωρος Ν. Δήμου, , κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
38. Νικόλαος Λιακόπουλος, κάτοικος Αθηνών, αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
39. Ευάγγελος Καραβάς, κάτοικος Βόλου , αγνώστου διαμονής, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
40. Δημήτριος Γεωργίου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
41. Μαίρη συζ. Ι Ραφτοπούλου ή Καλαμπαλίκη, κάτοικος Λεχωνίων, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
42. Γεώργιος Ιωάννης Χριστόδουλος, κάτοικος Ομβριακής Δομοκού, (Παράβαση άρθρου 249 Ποινικού Νόμου).
43. Γεώργιος Βουλγαράκης, κάτοικος Θεσσαλονίκης, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).

44. Σάββας Απ. Καραπανής, κάτοικος Κισσού, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
45. Αθανάσιος Καραβίδας, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
46. Μάχη Μελαχρινού Μακεδώνα, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
47. Σαράντης Τσεσμετζόγλου, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
48. Δημήτριος Τικελιώτης, κρατούμενος φυλακών Τρικάλων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
49. Ιωάννης Λεπουραίος, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
50. Νικόλαος Στεφανάκος, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση συντακτικής πράξεως υπ. αριθμ. 6/1945).
51. Κωνσταντίνος Βογιαντζής, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
52. Νικόλαος Καθενιώτης, κάτοικος Μηλέων, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
53. Νικόλαος Καραβίδας, κάτοικος Βόλου, (Φόνος και παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
54. Εμμανουήλ Κ. Γαλανός, κάτοικος Καβάλας, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
55. Δημήτριος Ζέρβας, κάτοικος Βόλου, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).
56. Μιχαήλ Μώτσιος, (Παράβαση του Α.Ν 533 του 1945).⁵³

⁵³ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Δικαστικές Αποφάσεις 1945-1947, Έτος 1947*

Συμπεράσματα

Αμέτρητοι κατηγορούμενοι, πολλές μαρτυρίες, εντυπωσιακές αποκαλύψεις, ανεξίτηλες μνήμες, ελάχιστες ποινές. Μόνο έτσι θα μπορούσε να περιγράψει κανείς τις δίκες και τα όσα συνέβησαν στα Ειδικά Δικαστήρια Δωσιλόγων. Στα έτη 1945-1947 είδαμε αμέτρητους κατηγορούμενους να προσέρχονται στην αίθουσα του δικαστηρίου και να δικάζονται για πράξεις δωσιλογισμού. Τα ονόματα των περισσοτέρων διαβάζοντας κανείς τη μια δίκη μετά την άλλη γίνονται πραγματικά τόσο οικεία και γνωστά, σαν κανείς να τους ήξερε, σαν να γνώριζες τι εγκλήματα είχαν διαπράξει. Άνθρωποι που μέσα από τις μαρτυρίες ήταν αδυσώπητοι και στυγεροί εγκληματίες, που σπάνια έδειχναν έλεος και που φυσικά δρούσαν όχι σαν Έλληνες αλλά σαν Γερμανοί. Στα έτη αυτά δικάστηκαν συνολικά 149 κατηγορούμενοι. Οι μεγαλύτερες ποινές δόθηκαν στους αρχηγούς των οργανώσεων, καθώς αυτοί είχαν ενεργότερη δράση. Ο Τάκης Μακεδών, ο Αθανάσιος Ισόπουλος, ο Χρήστος Βελέντζας, ο Νικόλαος Γεκενίδης, ο Σπύρος Καλαμπαλίκης, ο Ευθύμιος Βελέντζας, ο Αθανάσιος Λαμπαδάρης και ο Γεώργιος Παππάς στις δίκες που μελετήσαμε ήταν κατηγορούμενοι σχεδόν κάθε φορά. Οι ποινές ωστόσο που επιβλήθηκαν τόσο στους ίδιους, όσο και στους υπόλοιπους κατηγορουμένους αντίκρουαν στο τεράστιο φάσμα των εγκλημάτων τους.

Όπως είδαμε η δράση τους ήταν μεγάλη προκαλώντας τον φόβο και την απέχθεια των πολιτών του Βόλου. Δρούσαν ανεξέλεγκτα, κάνοντας επιδρομές στα σπίτια των πολιτών, συλλαμβάνοντας όσους θεωρούσαν ύποπτους ή όσους δεν υπάκουσαν στις εντολές τους, κλέβοντας, βιάζοντας, απειλώντας και εκτελώντας τις διαταγές των Γερμανών. Μέσα λοιπόν από τις δίκες γίνονται πιο σαφείς οι διάφορες μορφές του δωσιλογισμού που μπορούσαν να ήταν ένοπλες, οικονομικές, προπαγανδιστικές και πολιτικές. Στη μεγαλύτερη πλειονότητα όμως στον Βόλο δρούσε ο ένοπλος και ο οικονομικός δωσιλογισμός.

Ωστόσο, μεγαλύτερο ενδιαφέρον θα έχουν οι δίκες μετά το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου καθώς τότε θα υπάρξει το ψήφισμα ΚΘ', σύμφωνα με το οποίο προέβλεπαν την αμνηστία η οποία αφορούσε σε αδικήματα που είχαν συμβεί κατά την περίοδο της Γερμανικής Κατοχής. Έτσι πολλοί καταδικασθέντες προσπάθησαν σύμφωνα με το ψήφισμα αυτό να απαλλαγούν από τις ποινές που τους είχαν επιβληθεί.

Πριν την έναρξη του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα οι άνθρωποι σύμφωνα με τη μελέτη των πρακτικών ήταν πάντα πρόθυμοι να παρουσιασθούν στο δικαστήριο ως μάρτυρες

κατηγορίας και να αποκαλύψουν ότι γνώριζαν για τη δράση των δωσιλόγων, καθώς όλοι ζητούσαν δικαίωση για τα δεινά που προκάλεσαν. Ωστόσο, παρατηρείται ότι μετά την έναρξη του Εμφυλίου Πολέμου οι άνθρωποι διαμορφώνουν μια διαφορετική στάση και πλέον δεν είναι και τόσο πρόθυμοι να αποκαλύψουν όλη την αλήθεια στο δικαστήριο. Οι περισσότεροι δηλώνουν ότι δεν ενθουμούνται και πάρα πολύ καλά κάποια γεγονότα, όσο και τους ίδιους τους κατηγορουμένους που κάποιοι ισχυρίζονταν ότι μπορεί και να τους μπερδεύαν με άλλους.

Η αλλαγή αυτή οφείλεται στη δημιουργία δύο αντίπαλων πλευρών, των κομμουνιστών και των αντικομμουνιστών μέσα στον Εμφύλιο που επηρέασε και την ομαλή διεξαγωγή των δικών. Αν και πολλοί κατηγορούμενοι ήταν θύματα των δωσιλόγων, επιφορτισμένοι από το αντικομμουνιστικό πνεύμα δεν αποκάλυπταν την αλήθεια. *«Συχνά τον έπερναν αι στρατιωτικάί αρχαί και κατεδίωκε μαζί τους συμμορίτας χρησιμοποιούμενος υπ'αυτών τακτικά»* Αυτά τα λόγια χρησιμοποιήθηκαν στο δικαστήριο, ώστε να γίνει ανακοπή της προηγούμενης απόφασης που είχε δικαστεί ερήμην του, καθώς συμμετείχε μαζί με τον Εθνικό Στρατό εναντίον των κομμουνιστών. Σε αυτό το σημείο γίνεται φανερή και η διάθεση της πολιτείας, η οποία συμφωνούσε στο να αποσύρει τις κατηγορίες για συνεργασία του κάθε κατηγορουμένου με τις γερμανικές αρχές κατοχής, αφού στον Εμφύλιο Πόλεμο στάθηκαν αρωγοί εναντίον του πραγματικού εχθρού που θεωρούσαν πως ήταν οι κομμουνιστές.⁵⁴

Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω δείχνουν ότι η Δικαιοσύνη, η οποία ήταν και είναι μια ανεξάρτητη αρχή δεν κατάφερε να διεκπεραιώσει σωστά τον ρόλο της. Δεν κατάφερε να κατευνάσει τα πνεύματα και εν μέρει με τη στάση της έδειχνε να τοποθετείται, χωρίς ωστόσο να έπρεπε. Σε τελική ανάλυση η Δικαιοσύνη δεν κατάφερε να σταθεί πάνω από την κοινωνία και να την οδηγήσει σε ένα ομαλό μεταπολεμικό τοπίο. Αντιθέτως άφησε πολλά κενά και ατιμώρητους ανθρώπους, οι οποίοι συνέχισαν τη ζωή τους μέσα στην ίδια κοινωνία.

⁵⁴ ΓΑΚ(Μαγνησίας), Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δωσιλόγων, Δικαστική απόφαση 1950*, αριθ. Εγγράφου 50, 60

Βιβλιογραφία

Βιβλία

Δημήτρης Κουσουρής, *Δίκες των δοσιλόγων, 1944-1949: Δικαιοσύνη, συνέχεια του κράτους και εθνική μνήμη*, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2014

Νίκος Καρκάνης, *Οι Δοσίλογοι της Κατοχής: Δίκες-Παρωδία*, εκδ. Σύγχρονη εποχή, Αθήνα 1985

Heinz Richter, *Η Ελλάδα στη δεκαετία 1940-1950: Ένα έθνος σε κρίση*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1984

Στράτος Δορδανάς, *Η γερμανική στολή στη ναφθαλίνη*, εκδ. Εστία, Αθήνα 2011

Χάγκεν Φλάισερ, *Ο Δοσιλογισμός, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους-ΙΣΤ*, Συλλογικό έργο, εκδ. Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα

Νίτσα Κολιού, *Άγνωστες πτυχές της Κατοχής και Αντίστασης 1941-1944*, τ. Β', Βόλος 1985

Πρωτογενές υλικό

Γενικά Αρχεία του Κράτους, Πρωτοδικείο Βόλου, *Ειδικό Δικαστήριο Δοσιλόγων, Πρακτικά συνεδριάσεων και δικαστικών αποφάσεων 1945-1953*

Εφημερίδες

Φύλλα Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000125557